

Colmas oja Wanbast

Testamendist :

1+ Hiob.	4+ Salomon Saarna-
2+ Psaltari.	ja.
3+ Salomon Satan-	5+ Salomon Corkia
laseut.	weisu.

Hiobin Kirjan

Esipuhe.

M Hiobin Kirja selittää sen kysymyksen: jos myös hyvillekin tapahtu vastoinkäymist ja waiwa Jumalalta? Sen päälle Hiob wahwast seisoi ja piti / että Jumala waiwa myös hywiäkin ilman syytä / ainoastans idzellens kistoxeri ja cunniari / niincuin Christus loh. 9: 3. myös sen todista sija sokiana syndynestä. Sitä wastaan asettawat heitäns hänen ystäväs / ja monilla sanoilla tahtowat todista / että Jumala on wanhurskas / niin ettei hän waiwa joutacuta hywä / waan jos hän händä waiwa / niin hän on osannut syndiä tehdä: ja niin heillä on yri mailmallinen ja inhimilinen ajatus Jumalast ja hänen wanhurscaudestans / cuin hän olis niincuin ihmiset owat / ja hänen oikeutens / cuin mailman oikeus on. Ehkä Hiob myös / niincuin se joca cuoleman hädäs on / inhimiliseft heikkoudesti yllön paljo Jumalata wastaan puhui / ja hänen tusecasans harhaele / ja cuitengin lujana pysy / ettei hän sen caltaist tuseca ole ansainnut enä cuin muutcan / niincuin se myös tofikin oli. Mutta wijmeiseldä duomidze Jumala / että mitä Hiob Jumalata wastaan puhui hänen tusecasans / sen oli hän wäärin puhunut: cuitengin mitä hän ystävitätans wastaan oli puhunut hänen wiattomudestans ennencuin hän waiwattin / sen oli hän oikein puhunut. Ja niin tämä Kirja wijmein tämän asian päättä / että ainoa Jumala on hurskas / ja cuitengin ihminen taita olla hurskas ihmisten edes / niin myös Jumalangi edes. Mutta tämä on meille lohdutuxeri kirjoitettu / että Jumala saldi hänen suureekin pyhäns horjahua / erinomaiseft wastoinkäymises. Sillä ennencuin Hiob tuli cuoleman ahdistuxeen / kistää hän Jumalata / coseca hänen caluns tuli pois / ja lapsens cuolit. Mutta coseca cuolema ahdisti händä ja Jumala eroitti hänens / annoit hänen sanans kyllä tietä / mikä ihmisen ajatus on (ehkä cuinga pyhä hän olis) Jumalata wastaan / nimittäm / että hän luule ettei Jumala ole Jumala / waan pikemmin angara Duomari ja wiainen Tyranni / joca wäkiwaldä teke / ja ei pidä lucua kenengän hywästä elämästä. Tämä on suurin cappale tässä Kirjas. Sen ymmärtäwät ainoastans ne jotea kiusawat ja tundewat / mikä on kärkeä Jumalan wiha ja duomiota / cusa hänen armonse peitetty on.

M Joka aican tule cuin Hiob on ollut / näky että hän on elännyt silloin / coseca Israelin lapset olit Egyptis. Sillä Hiob näky olewan Jobab / iosta puhutan / Gen. 36: 33. Cuningas Edomis. Ja hänen ystäväs / joca händä opit hänen tandisans / cuin on Elthas Themanist ja Zophar Naemast eli Timnast / jotea owat Esauin sugust / joista puhutan / Gen. 36: 11. & 41. Bildad Suahst on Suahst Abrahamin poian sugust / jonga Kerura hänelle synnytti / Gen. 25: 2. Elthi Barachelin poica Bysist Nahorin sugust. Nämä caiteli niincuin Ramatust taitan ymmärtä / owat siihen aican elännet cuin Israelin lapset asuit Egyptis. Wiellä sätte ylistä tässä teksti sangen suureft hänen uhreians / joita hän jocapääwä teki. Mutta sätte cuin Moses johdatti Israelin lapset medjän corpeen / ja laki oli annettu uhreista / ei ollut yhdenängän luwallinen / paidoi Jumalan erinomaisista käsky / ubrata muolla cuin ainoastans Iisron Arkin eli majan tyfönä / Lev. 17: 3. Deut. 12: 6. Ja Mosesen aican / niincuin hän idze sen todisti / Psal. 90: 10. harwoin tuldin niin iijäl. Iiseri / cuin tässä Hiobin puhutan / cap. 42: 16. Joista caitlist taitan päättä / että Hiob on ollut Edomin maan Cuningas siihen aican cuin Israelin lapset olit Egyptis. Ja Judalaiset luulewat Mosesen tämän Kirjan kirjoittanen: jos sen niin on / niin Hiobin nimi on ollut hänen aicanans monelle tietäwä. Pyhä Ramattu puhui hänest / Ezech. 14: 14. Jac. 5: 11.

I. Lucu.

Hiob on jumalainen / ja hänellä on seitsemän poika ja kolme tytärtä ja paljo tarwarata / v. 1. uhra jocapäivä polttouhria lastens edest / v. 4. Sathan canda wäärin HERran edes hänen päällens / v. 6. HERra saldi hänen tuusata Hiobi / joca otta caieki hänen härkäns ja Afins pois Arabialaisten cautta / v. 12. poltta hänen lambans / v. 16. ryösti hänen Camelins Chaldealaisen cautta / v. 17. tappa hänen lapsens rajun ilman cautta / v. 18. joca cuitengin pyshy wahwana uscos Jumalan päälle / v. 20.

Hiobin lapses ja tarwarat.

Nä mies oli Bzin maalla nimeltä Hiob / hän oli waca / hurskas / Jumalata pelkääväinen / ja wälitti paha. Ja hän sitti seitsemän poika ja kolme tytärtä. Ja hänen carsians oli / seitsemän tuhatta lammasta / kolme tuhatta Cameli / wäysi sata pari härkiä / ja wäysi sata Afia / ja sangen paljo perhettä. Ja hän oli wotmallisempi kuin caieki joca idäisellä maalla asuit.

Ku hänen poicans menit ja teit pidon / Lidzecukin päiwänans / huonesans / ja annoit cudzua kolme sstartans syömän ja juoman cansans. Ja cosca pidon päiwät olit cullinet / lähetti Hiob ja pyhitti heitä / ja nousi amulla warhain / ja uhrais polttouhria caiekin heidän lucuns jälken. Sillä Hiob ajatteli: minun poicansi owat taitanet syndiä tehda / ja sinannet Jumalata heidän sydämesans. Näin teki Hiob jocapäivä.

Hiob pyhitti lapsens jocapäivä.

Ku se tapahdui yhtenä päiwänä / että Jumalan lapses tulit ja astuit HERran eteen / tuli myös Sathan heidän cansans.

Mutta HERra sanoi Sathanille: kustas tulet? Sathan wastais HERra / ja sanoi: minä olen waelدانut ymbäri maan. Njñ sanoi HERra Sathanille: Etkö ottanut waari minun palweliasan Hiobist: sillä ei hänen wertaisans ole maalla / waca ja hursas / Jumalata pelkääväinen / ja wälitti paha.

Sathanin paha luondo. 1. Pet. 5:8.

Sathan wastais HERra / ja sanoi: turhango Hiob pelkää Jumalata? Etkö ole lähennyt händä / hänen huonettans / ja caiekiä kuin hänellä on ymbärins. Sinä olet sinannut hänen käsialans / ja hänen tarwarans on lewitetty maasa. Mutta ojenja lates ja tartu caieken hänen saatuus / mitämax hän sinua sinua caswoille. HERra sanoi Sathanille: cadzo / caieki hänen tarwarans olcon sinun kädesäs / ainoastans alä häneen kättäs sacuta. Silloin läxi Sathan HERran tykö.

Jumala warpeli Hiobi ja siuna händä.

Ku se tapahdui yhtenä päiwänä / että HERra saldi hyöda Hiobi paifeilla hamast kirjest niin candapäähän / v. 6. hänen emändans häwäise händä / v. 9. Hiob pyshy cuitengin wahwana uscos / ja otta wastan caiken tämän tusean niincuin Jumalan kädest / v. 10. hänen ystävans lohduwwat händä / v. 11. ja itkwät hänen tuseans seitsemän päiwä / v. 12.

Hiobin tarwarat.

Ku se tapahdui yhtenä päiwänä / että HERra saldi hyöda Hiobi paifeilla hamast kirjest niin candapäähän / v. 6. hänen emändans häwäise händä / v. 9. Hiob pyshy cuitengin wahwana uscos / ja otta wastan caiken tämän tusean niincuin Jumalan kädest / v. 10. hänen ystävans lohduwwat händä / v. 11. ja itkwät hänen tuseans seitsemän päiwä / v. 12.

Hänen lapses tapcan rajun malda.

Silloin Hiob nousi ja rewäis waattens / ja rewäi päätans / ja langeis maahan / ja sanoi: Alasti olen minä tullut ärtini cohdusta / ja alasti pitä minun sinne jälkens menemän / HERra andoi / ja HERra otti / HERran nimi olcon kytetty. Näisä caieki ei rickonut Hiob / eikä tehnyt tyhmästä Jumalata wastan.

Hiob on uscollinen Jumalalle ja kätswäisen wotmallisempes. Eccl. 5:14 1. Tim. 6:7.

Verf. 1. Bzin) Se maacunda cudzuttin Džist Aramin wajaft/Gen. 10:23. Eli Džist Nahorin eskoisest/Gen. 22:12 1. cusa Edomerit asuit/Thren. 4:21. ja oli maacunda tiwises Arabias/ricast Arabiata lasna / sillä ne Sabasi ängawät sinne sšälle. Hiob) on Jobab Edomin Tuningas/Gen. 36:33. v. 3. Wotmallisempi) Ericfauden puolest/waan hänen taitons/ ymmärryrens ja jumaludeus tähden on hän luettu wotmallisemmaksi caiekiä muita. v. 11. Stuna) seon/tiroilleja häwäise.

II. Lucu.

Ku se tapahdui yhtenä päiwänä / että HERra saldi hyöda Hiobi paifeilla hamast kirjest niin candapäähän / v. 6. hänen emändans häwäise händä / v. 9. Hiob pyshy cuitengin wahwana uscos / ja otta wastan caiken tämän tusean niincuin Jumalan kädest / v. 10. hänen ystävans lohduwwat händä / v. 11. ja itkwät hänen tuseans seitsemän päiwä / v. 12.

Se tapahdui yhtenä päiwänä / että Jumalan lapses tulit ja astuit HERran eteen / että Sathan myös tuli heidän cansans / ja

Sathan aino Jumalalda otta yrens pois Hiobin tarwarat.

astuit

III. LUCU.

2 astui HERRAN eteen. Silloin sanoi HERRA Sathanille: kustas tulet? Sathan vastais HERRA/ ja sanoi: minä olen wael-

3 danut ymbäri maan. HERRA sanoi Sathanille: etkös ole ottanut waari minun palveliastan Hiobist? sillä hänen wertaistans ei ole maalla / waca ja hurskas ja Jumalata

pelläwäinen / ja wälttä paha / ja pyhy wielä wacuudesans / ja sinä yllytit minua händä häwitämän ilman syhtä.

4 Sathan vastais HERRA/ ja sanoi: nähcä nahaft/ caickt mitä ihmises on/ anda hän hengens edest. Mutta ojenna kätes ja rupe hänen luthins ja lihaans / mitämax hän

6 suna sinua castwolle. HERRA sanoi Sathanille: cadzo/ hän olcon sinun kädesäs/ cuitengin säästä hänen hengens.

7 Silloin läxi Sathan HERRAN tykö/ ja löi Hiobin pahoilla paisumilla / candapääst kirjesen asti. Ja hän otti sawiastian murun ja caapei händäns / ja istui tuhwas.

9 Ja hänen emändäns sanoi hänelle: wieläkös pyhyt wacuudesas? suna Jumalata ja cuole. Mutta hän sanoi hänelle: sinä puhut

10 niñcuin tyhmit waimot puhuwat. Jos me olemme hywä saanet Jumalalda/ etkös myös meidän pidä ottaman paha wastan. Caikisa näisä ei Hiob syndiä tehnyt huulillans.

11 **E**tsä Hiobin colme ystäwät cuulit caiken onnettomuden kuin hänelle tullut oli/ tulit he idjecukin paickacunnastans: Eliphaz Themanist / Bildad Suahst ja Zophar Naemast. Sillä he olit yrimieliset tuleman armahteleman ja lohduuttaman händä.

12 Ja cosca he nostit taamba silmäns/ ei he händä tundenet/ ja he huusit ja itkit/ ja jocainen rewais waattens/ ja heitit tomua pääns päälle tairwasta cobden. Ja istuit hänen cansans maan päälle seidzemen päiwä ja seidzemen yötä/ ja ei mitän hänen cansans puhunet: sillä he näit hänen kipuns sangen suurexi

Verf. 4. Naha nahaft) se on / ihminen anda nabeans edest mennä lapsens/ carjans / perhens ja caickeln muiden nahan. v. 10. Suna Jumalata) Ja sano hän / jalost findteet / ettäs palwelet ja tijtät Jumalata / sentähden täyty sinun häwitä ja huckua. v. 11. Hiobin ystäwät) Ne olit Cuningat lähimmäisist maacunnist.

Hiob kirjoile kār sinättömmydest syndymäpäiwäns / v. 1. ja yötä jona hän sinnyt oli / v. 5. sois että hän äitins cobdus cuollut olis / ja cuolluitten cansa olis lewos / v. 10. walitta ylönpaldistä kipuans ja waiwans / v. 19. sillä huocaus on hänen jocapäiwäinen ruocans / ja hänen tyne lens on hänen juomans hänen lewottomudesans / v. 23.

Sitte awais Hiob suuns ja kirjois hänen päiwäns ja sanoi: Se päiwä olcon cadotettu/ jona minä syndynyt olen. Ja se yö jona sanottin: mies on sinnyt. Se päiwä olcon pimiä/ ja älkön Jumalata kysykö ylhäldä sen perän/ älkön kircaus paistaco hänen päällens. Pimeys ja syngens peittä

5 lön hänen/ olcon pilwi hänen päälläns / ja musta päiwän sumu tehtän hänen cauhiaxi. Sen yön käsittäkö pimeys / ja älkän iloitco ruosticautten päiwän seas/ ja älkön tulco Cuucautten luuun. Cadzo/ olcon se yö

7 yrimäinen / ja älkön yhtälän ilo tulco syhen. Ne cuin päiwä kirowat / he kirotcan sitä/ ja ne cuin owat walmit herättämän Lewiathani. Sen tähdet olcan pimiät hämärsäns / odottacan walleutta/ ja ei tulwo / ja älkön nähkö amuruscoa. Ettei se sulkenut minun ruumini orea / ja ei kättenny onnettomutta minun silmäin edest.

11 **M**ixen minä cuollut äitini cobdusta? mixen minä lacastunut äitini cobdust tulduani? Mixi he owat ottanet minun helmaans? Mixi minä olen nissillä imetetty? Nyn minä nyt macaisin / olisin äneti / lewäisin ja olisin lewolla / maan Cuningasten ja Neuroitten cansa / jotta heillens rakendawat sitä kuin kylmillä on. Eli Förstein cansa/ joilla culda on / ja heidän huonens täynnä hopiata. Eli niñcuin kestensyndynet kättetyt / ja en oliscan / ja niñcuin nuoret lapses / jotta ei coscan walleutta nähnet. Sijnä tähty jumalattomain lacata heidän wäkiwallasans. Sijnä owat ne lewolla/ jotta paljo waiwa nähnet owat. Sijnä on sangeilla rauha muiden cansa / ja ei cuule waatian ändä. Sijnä owat sekä pienet että suuret/ ja palweliat owat wapat isännistans.

20 **M**ixi walkeus on annettu waiwaisille/ ja elämä murhelligille sydämille? (Jotca odottawat cuolemata / ja ei hän tule/ ja caiwaisit händä ennencuin arnshautta. Ne cuin corwin iloidzewat ja rie-

Hiob kirjoile syndymäpäiwäns Jer. 20: 14.

Sathan löi Hiobin pahoilla paisuilla.

Hiobin emändäns pöytä händä.

Colme Hiobin ystäwät sa tulwat händä lohduuttaman.

23 mudzewat/ että he saist haudan) Ja se mies
 24 jonga tie kätetty on/ ja hänen edestans Ju-
 malalda peitetty. Sillä minun syödesäni
 minä huocan/ ja minun parcan on nincuin
 purisewa wesi: sillä jota minä pelkäsin / se
 25 tuli minun päälleni. Ja sitä cuin minä car-
 26 tin / tapahdui minun. Engö minä ollut
 onnellinen? engö minä ollut äneti? eikö mi-
 nullalla ollut hywä lepo? ja nyt sencaltainen
 lewottomus tule?

Verf. 10. Minun ruumini) Josta minä olen syödynt/ se on
 äitin cohtua. v. 14. kylmillä) Ne cuin rakendawat cusa ei en-
 nen ratettu. v. 23. Peitetty) se on/ mitä se elämäns teke/ joca ei
 tiedä custa hän löytä lewollisemman cuoleman.

IV. Lucu.

Eliphas nuhtele Hiobi kärsimättömydens tähden/ sil-
 lä hän on terwenä ollesans mita lohduccianue heidän
 ahdisturefians/ v. 1. sano/ ettei Jumala waiwa wiatto-
 mia/ waan wiallisi/ v. 7. ja että hänelle ilmoitettin nägns/
 ettei yrifän ole hursecambi Jumalata / joca Engeleisin
 löytä wian/ paljo enämmin ihmisis / joca asuwat sawi-
 huones ja madoilda syöden/ v. 12.

1 **E**liphaz Themanist wastais/
 2 ja sanoi: Jos jocu sinun cansas
 rupeis puhuman / mitämar et
 3 sinä sitä kärsi / mutta cuca taita
 4 säästä. Cadzo / sinä olet monda neuwo-
 5 nut/ ja wahwistanut wäsyneit käsiä. Si-
 6 nun puhes on osendanut langenneit / ja wa-
 7 pisewassia polweja wahwistanut. Mut-
 ta että se nyt tule sinun päälles/ epäilet sinä/
 ja että se langeis sinun päälles/ nqns peljä-
 8 styt. Tämälöst on sinun Jumalan pel-
 9 cos/ sinun lohduccures/ sinun waenudes ja si-
 7 nun toiwos. Quista cusa jocu
 wiatoin on huckunut? eli cusa
 hursecat owat joscus häwitetyt?
 9 Nincuin minä kyllä nähnyt o-
 10 len/ ne cuin kyndawät wäärysten
 ja onnettomuden kylwawät/ sitä
 9 he myös niittäwät. Että he owat
 Jumalan hengen cautta cadonnet/ ja hänen
 10 wihans hengeldähueatut. Lejonain kilu-
 11 mus/ ja julmain naaras Lejonain äni / ja
 muorten Lejonain hambat owat lowistetut.
 11 Wälewa Lejoni on häwinnyt haascamast/
 ja wanhan Lejoniin pojat owat häwite-
 12 tyt.

Ja minun tygöni on tullut salainen sana/
 ja minun corwan on saanut wähäisen sittä.

13 Cosca minä ajattelin yönäkyjä/ cosca uni lan-
 14 ge ihmisen päälle. Nijn pelco ja wapistus tuli
 15 minun päälleni / ja caicti minun luuni särjet-
 16 tin. Ja hengi meni minun siwuidzeni/ caicti
 17 minun carwani nousit ruumisani. Silloin
 seiso i xri curwa minun edesäni/ jonga castwoa
 en minä tundenut/ hän oli alallans ja mi-
 18 nän cuulin änen. Cuinga on ihmi-
 nen hursecambi cuin Jumala? eli
 jocu mies puhtambi cuin se joca
 hänen tehnyt on? Cadzo/ hänen
 palwelioittens seas ei löyda hän
 uscollisutta/ ja hänen Engeleisäns
 löytä hän tyhmyden. Cuinga e-
 19 nämmin nijsä cuin asuwat sawihuones/ nijsä
 20 cuin owat perustetut maan päällä/ joita ma-
 dot syöwät. Se pösy amust ehtosen asti/
 21 nijn he muserretan / ja ennencuin he sen ha-
 waidzewat owat he peräti pois. Tahedän
 jälkensäänens huccuwat ja tapaturmast
 myös cuolewat.

Verf. 6. Tämälöst on sinun) Tästä näkö cuinga jalo sinä o-
 let/ että Jumala sinun nijn rangaise. v. 10. Lejonain) owat ne
 rikat ja woimalliset maan päällä/ joca polkewat löyhät.

V. Lucu.

Whwista vielä endisen puhens ja osotta/ että se on
 Jumalan tapa aimoastans rangaissta jumalatto-
 mia/ joiden lapset huccuwat/ ja heidän caluns hajoretan/
 v. 1. mana Hiobi käändymän HERRan tygö/ joca ai-
 noastans ihmeitä teke/ anda saten maan päälle / corgotta
 sortuja/ ja saatta cawalitten neuwoi tyhjää/ v. 8. päätä
 nijn puhens/ että Hiob kärsiwälisest hywäyens ortais
 Caictiwaldian curruyten/ joca hänen päästä caicti mur-
 17 hest/ ja hänen huonellens rauhan/ v. 17.

1 **M**itäs jocu / mitämar jos löy-
 2 dat/ ja cadzo pöhiä: Mutta tyh-
 3 män tappa wiha/ ja taitamatto-
 4 man cuoletta kjuwous. Minä
 5 näin tyhmän hywin juurdunen/ ja minä kiroi-
 6 sin cohta hänen huonettans. Hänen lap-
 7 sens pitä olemän caucana terweydest/ ja pitä
 8 olemän murtut ricki portis / cusa ei yhtän
 9 auttajat ole. Hänen elens pitä isowaisen
 10 syömän ja orjantappuroist sen ottaman / ja
 hänen caluns pitä janowaiset melemän.
 11 Sillä ei waiwa käy ylös maasta / ja onnet-
 12 tomus ei castwa pellosta. Waan ihmisen
 syndy onnettomuteen nincuin cuumain hyl-
 den kipinat singoilewat ylös läsin.

Tämä puhe
 on eila seu-
 rawatseen
 Eilwoittele-
 miseen/
 Hiobin ja
 hänen ystä-
 wittens
 wälillä.

Kiitwoltu-
 ren summa
 on: Hiob
 waiwatan
 syödis/ eli
 jongun
 muun syyn
 tähden.

Eliphas
 soima Hiobi
 jumalat. o-
 maxi/ että

Jumala
 hänen on-
 nettomudel-
 la rangais.

Hiob. 15:15
 2. Pet. 2:14

Eliphas
 wahwista
 endisen pu-
 hens.

Wahw-
stus Ju-
malan
wanhur-
scandest.

I. Cor. 3:19

Wisti ja
waltom-
kappinen
on ihmiselle
oppi ja
neuroyri.
Prov. 3:11.
Iac. 1:12.
Ebr. 12:5.
Apoc. 3:19
I. Sam. 2.

8 Cuitengin tahdon minä Jumalast puhua
9 ja hänestä tulkia/ Joca woimallisia töitä teke-
10 joita ei tulkia taita/ ja ihmettä/ joita ei lukea
11 taita. Joca anda saten maan päälle/ ja an-
12 da tulla weden teiden päälle. Joca y-
13 lenda nöyrät/ ja autta sortuja. Hän te-
14 ke cawalitten aiwoituret tyhjät/ ettei heidän kätens mitän toimit-
15 ta taida. Hän käsittä taitawat
16 cawaludesans/ ja pahain neuwo
17 cufistetan. Että hepäiwällä juo-
18 rewat pimendes/ ja eoperoidze-
19 wat puolipäiwänä nijncuin yöllä.
20 Ja hän autta kōhā miccasta/ ja heidän suu-
21 stans/ ja woimallisten kädestä. Ja on kōh-
22 hān turwa / että wäärns pitäis suuns
23 kōnni.

17 **E** Adzo/ autuas on se ihminen
20 jota Jumala curitta/ sentäh-
21 den älä hyljä Caicwaldian cu-
22 ritusta: Sillä hän haawoitta ja
23 paranda/ hän lyö ja hänen kätens
24 terweri teke. Suudesta murhesta pää-
25 stā hān sinun/ ja seidzemenestä ei tule mitän
26 pahutta sinulle. Callilla ajalla wapatta
27 hān sinun cuolemast/ ja sodas miccasta.
28 Hän peittä sinun kielen ruoscasta/ ettei sinun
29 pidā pelkāmān hāwitystā/ cosca se tule. Hā-
30 wityres ja näljās sinā naurat / ja et pelkā
31 medzān petoja. Waan sinun lyttos pitā o-
32 leman kiwein cansa kedolla / ja maan pedot
33 pitā sinun cansas rauhallisest oleman. Si-
34 nā ymmārrāt että sinun majas on ranhas/
35 ja sinā olestelet sinun asuiniasas ilman syn-
36 nitā. Ja sinā saat ymmārtā / että sinun
37 siemenes on suurexi tulewa / ja sinun wesas
38 nijncuin ruoho maasa. Ja tulet wan-
39 halla ijällä hautaan/ nijncuin e-
40 losidoin ajallans corjatan.
41 **E** adzo/ sitā me olemme tulkinet / ja se on
42 nōjn/ cuile sitā/ tunne se hywāres.

Wesf. 1. Pohā se on/ ofota minulle joca pohā/ joca wiatoina on waiwattu/ nijncuin sinā luulet. Mutta hecumaliset ja nūstāt ihmiset cudžu hān tyhmät ja taitamattomaxi/ ja joca ei Juma- lasta luca pidā/ sencaltaiset Jumalan wiha ja tiwāus cadot.

ta. v. 5. Jotwaiset ja janowaiset/ owat tyhwarit ja tyran-
nie. v. 6. Etāg ylös) Ihminen ansaidze ne suuillāns/ ei se
ilman ohts. v. 23. Sinun lyttos) se on/ kiwet pitā warjeleman
sinun siemenes/ uijn että niistä tehdān aidat laihon ymbār-
le.

VI. Lucu.

Job wasta Eliphast/ ettei hān tehnyt paha kārsmāt.
Lōmnydest/ waan rascas kipi waati hānen sencaltaisiā
puhuran/ v. 1. sois Jumalan lyhendāwān elāmāns/
v. 8. sillä ei hān ole kiwestā eli wastesta/ että hān niin palje
woi kārsiā/ v. 11. canda ystāwittens päälle/ ettei he hāndā
lohduca hānen ahdisturesans ja tuscasans/ waan enām-
min murhesen saattawat/ v. 15. ofotta / että Jumala
jumalisiātin curitta ja rangaise/ v. 24.

Job wastais/ ja sanoi: jos minun
1 surkuteni punnitaisin/ ja minun
2 kārsumiseni ystā haarwa lastetai-
3 sin waagan päälle. Nijn se olis
4 rascambi cuin sanda meres / sentāhden on
5 minun puhen turha. Sillä Caicwaldi-
6 an nuolet on minusa / joiden myrky sarpā
7 minun hengeni/ ja Jumalan cauhistus tar-
8 coitta minua. Ei medzāsi huuda cosca
9 hānellā ruohoja on/ eikä hārtā ammu cosca
10 hānellā on ruoca. Syödāngō mautoinda
11 ilman siolata : eli maistaco walfiainen mu-
12 nan rustiāisen ymbārildā : Jota minun sie-
13 lum ennen cuoitit/ se on nyt minun ruocan
14 minun kipuni tāhden. Joca minun ruo-
15 uren tapahduis/ ja Jumala annais minul-
16 le mitā mniā toiwon. Ettā Jumala löis
17 minun ricti/ ja päästāis kätens särkemān mi-
18 nua. Nijn olis minulla wiela sifete lohdu-
19 tus/ ja minā wahwistuisin minun sairaude-
20 sani : Ei hān säästā/ en ole minā cuitengan
21 fieldānyt pyhān puhetta.

Mikä on minun wāken että minā woisin
11 toiwō/ ja mikä on minun loppun / että mi-
12 nun sielun wois kārswāinen olla : Ei ole
13 minun wāken kiwinen/ eikä minun lihan
14 wastinen. Ei ole minulla cusan apua/
15 ja minun saatun on pois. Joca ei o-
16 sota lähimmārsellens laupiutta
hān hyljä Caicwaldian pelgon.
Minun weljeni owat rickonet minua wa-
stan/ nijncuin oja/ ja nijncuin wirta ohidze
wuota. Joca owat cauhiat jāāstā/ ja jot-
ca lumi peittä. Cosca helle heitā ahdistā/
pitā heidän nāāndymān/ ja cosca palawa
on/ pitā heidän catoman paicastans.

Hiob wasta
että hänen
ristins on
rascambi
cun hān
ansainnut
on.

Hiob tot-
wotta ihti,
mitifelt
heitroudest
hānellens
cuolemata.

Waltta
että hänen
ystāwāns
owat hānen
hyljānnet.

18 Heidän polcun poikewat pois / he rauke-
wat tyhjän ja hukkuwat.
19 He cadzoit Themanin tietä / riekon Ara-
20 bian polcua ja he toirvoit. Mutta heidän
pita häpiään tuleman / raski surutoinna ol-
lesans / ja heidän pita häpiämän sihen tul-
21 duans. Eillä et tenyt mitän ole / ja että
22 te näette surkiuden / pelkät te. Olengo mi-
nä sanonut : tuocat tänne / lahsoittacat mi-
23 nulle tarwarastan. Ja pelastacat minua
wihollisen kädest / ja wapahacat minua ty-
24 rannein käsistä. Opettacet minua / mi-
nä olen äneti / ja jota en minä tiedä / sitä neu-
25 wocat minulle. Märi te laittatte oikiata
26 puhetta? Euca teistä on se / joca sitä laitta
taita? te ajattelette sanoja / ainoastans
nubdellaren / ja teette sanoillan epälewäisen
27 mielen. Te carcatte löyhän orwoin pääl-
le / ja cairwatte lähimmäisellen cuoppa.
28 Mutta että te olette ruwennet / cadzocat jos
te löydätte minun jotakin walehtelewan
29 teidän edesän. Wastatcat mikä oikeus on /
30 minun wastauran pita oikia oleman. Mi-
t ämar ei minun kielesän ole wäärnyt / ja mi-
nun suumi ei tuo edes paha.

Verf. 5. MedjäÄsi se on / kyllä teidän on hywä lohduitta / et
tei teidän mitän puutu / ei suolatoinda ruoca mielellän söödä jos
parambata saadan / sentähden et te taida uscoa / että minulla on
täysi syö walitta. v. 10. En ole minä cuitengan tiedänne se
on / en minä ole ansainnut / että minä niin hirmuisesti waiwatan /
Zumala tetis että minä olisin cuollut. v. 19. Themanin tietä
se on / he pitawät niiden cansa / joca minun ryöwännet owat /
niincuin 1. cap. on: he sanowat heidän oikiari / minun wääräri

VII. Lucu.

Hiob walitta vielä hänen ja caicein ihmisten wiheliäi-
syyttä / ja werta soraan / erinomaisen waaran tähden /
ja orjaan / joca ikäwöidje ehtota / v. 1. walitta että hän ki-
wun tähden on unetoin / ja päiwällä ikäwöidje ehtota / v. 3.
ja että hänen päiwäns lendawär pois niincuin syöstawa
eli niincuin tuuli / v. 7. rupia puhuman Zumalan can-
sa rohkiast / mingätähden hän hänenniin käike / ettei hän
ole meri eikä walascala / joca sencaitait tarwidje / sois et-
tä hän olis cuollut ja ei enä eläis / v. 11. että Zumala myö-
s ortais hänen pahattecons pois / ja lyhennäis hänen elä-
mäns / v. 14.

1 Hiob walitta
2 ta ettei met-
3 dän elinat-
cam muu o-
le cum alin-
omainen
eös / wähtä-
nen / jolla on
määrästy
aica.

Hiob ihmisen aina pida
oleman sodas maan
päällä / ja hänen päi-
wäns niincuin orjan päiwät?
2 Niincuin palwelia halaja warjoa / ja orja
3 hänen työns loppua. Niin olen minä co-
co Guucauden turhan työtä tehnyt / ja mi-

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

nulla on monda murhellista yötä ollut. Co-
sca minä lewätä panin / sanoin minä : coscast
minä nousen? ja sitte lueskelen cosca ehto-
tululle / minä olin rawittu waiwaloisudella
haman pimenten asti. Minun lihan cuo-
hu madoja ja mulda on ymbärillä / minun
nahkan on rypys ja tyhjäri tullut.
Minun päiwäni owat lendañet
nopiaammast pois cuin syöstawa /
ja culunet ilman wöjwöstyä.

Muista että minun elämän on tuuli / ja
minun silmäni ei palaja hywä näkemän.
Ja ei yrifän eläwä silmä pida minua enäm-
kin näkemän. Sinun silmäs cadzoccon mi-
nua / sitte minä hucun. Pilewi rauke ja me-
ne pois / niin myös se cum mene hautaan / ei
hän nouse jälle. Eikä palaja jälle
huoneseens / ei myös hänen sians hända e-
nämbi tunne. Sentähden en minä estä
suutani / minä puhun sydämeni ahtaudes /
ja juttelen minun sieluni murhen. Olengo
minä meri eli walascala / että minun nija
kätket? Cosca minä ajattelin : minun ruo-
ten lohduitta minun / ja minun kehton saatta
minulle lewon. Cosca minä idzelleni pu-
hun / niins peljätät minua unilla / ja caubi-
stat minua nägnyllä. Että minun sielun
sois hänen hirtetyri / ja minun luuni cuol-
lueri : En minä pyhä sillen elä.

17
18
19
20
21

Luowu minusta / sillä minun päiwän
owat turhat. Mikä on ihmisen / että hä-
nen suurna pidat ja suret hända : Sinä ed-
zit hända jocapäiwä / ja coettelet hända ai-
na. Mires minusta luowu ja päästä mi-
nua / sihenasti että minä sylkeni nielen. Mi-
nä olen paha tehnyt / mitä minun pita sinul-
le tekemän / o sinä ihmisten wartia? mires
minun teit sinuas louckaman / ja idzellent
cuormari? Ja mires minun pahatecon
anna anderi / ja ota pois minun wäärnyttäni?
Eillä nyt pita minun macaman nullas / ja
jos jocu minua amulla edzi / en minä ole.

Verf. 3. Turhan se on / minä olen edzinye lepoa ja työni
loppua / waan se on turha / sillä vielä nyt on caicet lewotoim-
meno. v. 9. Ei hän nouse jälle / enne cuin wiimeisn päiwä-
nä / josta Hiob cayni si puhu 19. cap. (Hautaan) Et Hebrean sana
Scheol, on helwetti / haura eli cuolema / sentähden se paicoin se-
litterän haudari / paicoin helwetti / että helwettiin mennä on perä-
ti cuolla.

16 Toiwotta
idzellens
cuolema.

VIII Lucu.

Bildad Hiobin toinen ystävä sano myös händä wai-
wattawan syndeins tähden: sillä Jumala on hur-
seas Duomari/v. 1. ehkä hänen poicans ovat syndeins
tähden hukunet/nijn cuitengin taita Hiob catumuren
cautta pyhyd/v. 4. tahto osotta Jsaïn Historiast/ ulco-
cullattuiden lacastuwan cuin ruohon/v. 8. neuwo hän-
dä catumureen/että Jumala olis hänelle jällens armol-
linen/v. 20.

Bildad
pooriä Hio-
bi saatta
soudins
tunnustu-
reen cabdel-
la wahwi-
sturella.

Jin wastais Bildad Suahst/
1 ja sanoi: Guinga caurwans
2 tahdot sencaltaišta puhua?
3 ja suullas ylpiašt puhua?
4 Wääringö Jumala duomidze/
eli rickoco Caickiwaldias oikeu-

5 den? Jos sinun poicas ovat paha tehnet
hänen edesans / nijn hän on hyljännyt hei-
6 tä pahain tecoins tähden: Mutta jos sinä
aicanans edzit Jumalata/ ja rucoilet Caic-
7 kiwaldiasta/ Ja jos sinä olet puhdas ja hy-
8 wä / nijn hän herättä sinun / ja taas teke
9 ranhalliseri sinun hurscaudes majan. Ja
cusa sinulla oli ennen wähä / pitä tästedes
10 sangen paljo lisändymän. Sillä ksyh
nylle endisille sucucunnille / ja rupes ksyh-
11 män heidän Jsilens: Sillä me olem-
me nijncuin eilain tullet/ ja en me
mitän tiedä / meidän elämäm
on nijncuin warjo maan päällä.

12 Heidän pitä opeettaman sinua / ja sanoman
sinulle/ ja tuoman heidän puhens edes hei-
dän sydämistäns.

13 Caswaco caisila ellei se seis-
märkydes/ eli caswaco ruoho il-
14 man wedetä? Cosca se wielä cu-
coista ennencuin se nijtetän/ cui-
wettu se/ ennencuin heinä corja-
15 tan. Nijn kây caickein nijden
cuin Jumalan unhotawat / ja
ulcocullattuin toiwocato. Sil-
lä hänen uscallurens tule tyhjä-
ri/ ja hänen toiwons cuin häm-
mähäkin wercko. Hän luotta huo-

Ensil/ että
Jumala ai-
na sinua ca-
tuwaisla.
Pl. 143: 4.
Iaf. 14: 2.

Stete/ että
caitille ul-
cocullattui-
le on tapas
turmainen
ja äkillinen
cadotus.

nens päälle/ ja ei pidä pyshymän/ hän turwa
sijhen/ ja ei pidä pyshwäisen oleman. Se
16 wiberjoidze kyllä ennen Aurinon nous-
mata/ ja orat caswawat hänen kroydimaa-
17 sans. Hänen juurens seisso paruna lähde-
18 ten tyhönä/ ja huonet krowein päällä. Mut-
ta cosca hän niele sen paicastans / asetta hän
19 idzens sitä wastan/ nijncuin ei he tundisean
sitä. Cadzo/ tämä on hänen menons rie-
20 mu/ ja toiset taas caswawat tuhwašta. Sen-
tähden cadzo/ ei Jumala hywiä hyljä / eikä
21 wahwista pahain kättä. Sijhenasti että
sinun suus naurolla täytetän / ja huules rie-
22 mulla. Mutta ne cuin sinua wiharwat/ pi-
tä häpiän tuleman/ ja jumalattomain asuin-
sia ei pidä pyshwäinen oleman.

IX. Lucu.

Job wasta Bildadi/ ja tunnusta ettei ihmisen hur-
seaus ole mixitän luettapa Jumalan edes / cuiten-
gin sano hän ettei hän ole ollut jumalatoim/ eikä ansain-
nut nijtä widzauria pahoilla töilläns/v. 1. waan Juma-
la waiwa händä/ että hän on caickein luondocappalten.
Herra tawas ja maasa/ ja woi tehdä ja jättä tekemät or-
man tahrons jälken/ ja ei nyritän woi olla händä wastan/
v. 4. walitta/ettei hänen rucoustans cuulla/v. 16. ei woi
hän Jumalata wastan mitän toimitta/ joca tappa wiat-
roman wicapään eansa/ v. 20. werta päiwäns juore-
waan hahreen ja corcaan/ v. 25. tunnusta idzens wica-
pääri Jumalan edes / waan wiattomaxi niihin pahoin
töihin cuin hänen ystäwäns hänelle soimaisit/ v. 27.

Job wastais / ja sanoi: Minä
1 kyllä sen tiedän että nijn
2 on/ ettei ihminen taida
3 hurscaas olla Jumalan edes. Jos
hän tahdois riidellä hänen can-
sans/ ei hän taidais wastata hän-
dä yhtä tuhander. Hän on taita
4 wa ja woihallinen / kenengä sijtä on hywä
ollut / cuin händä wastan on idzens asetta-
nut. Hän sijrtä wuoret ennencuin he sen
5 ymmärtäwät/ joca hän wihāsans cufiska.
Hän lqcutta maan siastans/ nijn että hänen
6 padzans wapiserwat. Hän puhu Aurin-
7 gollen nijn ei se nousse/ ja hän lukidze tähdet.
Hän yrin lewittä tawat / ja kây meren al-
8 doim päällä. Hän teke Otawan tai-
9 was ja Orionin / Seulaiset ja ne tähdet

Job werta
Jumalan
wanhure-
scanden ih-
nisen wane-
hurscau-
teen/ joca
peräci tsh-
jä on.

Am. 5:9.

10 eledän päin. Hän teke voimallisia cappa-
lita/ joita ei taita tutkia/ ja epäluovuisia ih-
meitä.

11 Cadzo/hän käy minun ohidzeni ennencuin
minä sen harvaidzen/ ja muutta hänen en-
nencuin minä sen ymmärrän. Cadzo/
12 jos hän mene älist/ cuca nousta hänen
jällens? cuca sano hänelle: mitäs
13 teet? Hän on Jumala/ hänen vihans ei
hyrkän aseta/ hänen alans pita cumartaman
14 ylyiättin herrat. Cuingast minun pidäis
händä wastaman/ ja löytämän sanoja hän-
15 dä wastan? Ehkä minulla vielä oikeus o-
lis/nijn en cuitengan taida minä händä wa-
16 stata/waan täydyis oikeudes rucoilla. Ja
ehkä minä vielä huudaisin ja hän cuulis mi-
17 nunun äneni. Sillä hän rundele minun
tuulispaällä/ ja enändä minun haavani
18 ilman syhtä. Ei hän anna minun hengeni
wirgota/ waan täyhtä minun murhella.
19 Jos jocu tahto woima/ hän on voimalli-
nen: jos jocu tahto oikeutta/ cuca todista
20 minun cansani? Jos minä sanoisin: minä
olen oikia/ njn minun suun cuitengin duo-
21 midze minun/ jos minä olen hywä/ njn hän
cuitengin teke minun pahari. Ehkä minä
22 vielä olisin hywä/ njn ei cuitengan minun
sielun woi tytä sijnhen. En minä pyhda e-
23 nä elä. Se on se ainoa cuin minä sano-
nut olen: hän cadotta hywän ja jumalat-
24 toman. Cosca hän rupe löömän njn hän
tappa älist/ ja pilleka wiattomain kuusausta.
25 Mutta maa annetan jumalattomain kä-
sijn/että hän paina alas sen Duomarit/ellei
se njn ole/cuingast se myös toisin on?

25 Minun päiwäni owat ollet nopiammat
cuin juoria/ ne owat lendänet ja ei mitän
26 hywä nähnet. Ne owat culunet cuin jou-
27 turwa haari/cuin cosca lendä rualle. Cosca
minä ajattelen: minä unhotan walituxeni/
ja muutan castooni ja wirgotan minuni.
28 Njn minä pelkän/ tieten caictia minun ki-
pujani/ettes anna minun olla wiatoinna.
29 Jos minä olen jumalatoim/miri minulla sen-
30 caltaiset tarpeettomat waitwat owat. Waika
minä pesisin idzeni lumirvedes/ ja puhdistai-
31 sin käteni lähtes. Njns cuitengin pistäi-
sit minun locaan/ ja minun waatteni
32 olisit minulle cauhistuxeri: Sillä ei hän ole

minun werta isen/jota minä wastata taidan/
että me molemmin tulisim oikeuden eteen.
Ei ole joca meitä eroitta/ joca lastis kä- 33
tens meidän cahden wälillen. Hän otta- 34
con widzans pois minusta/ ja älkön hänen
hirmuisudens peljättäkö minua. Että mi- 35
nä puhuisin ja en pelkäis händä/muutoin en
minä mitän cansani tiedä.

Wesf. 9. Otawa) Oypnet cudjuwat sen Vrlam majorem. D.
rion) on se tircas tähti lounas/ jonga talonpojat cudjuwat Jaco-
bin sauwayi. Tästä näty että se jalo taito Astronomia ei ole wan-
hoillecan ollut tiettämätöin/että he jo Jobin aicang owat tundenet
nämät tähdet/ ja andanet heille heidän nimens. v. 13. Ylyiättin)
owat ne cuin luottawat idzens omaan woimaans/ ja lunlewat
woipans caictia autta. v. 31. Minun waatteni) se on/ mi-
nun hywät työnti.

X. Lucu.

Hiob walitta vielä catterast/ hänen surk iuttans ja wi-
heljäsiyettäns/ ja sano: ettei hän sijä sijnhen tiedä/
cosca ei hän ole ollut jumalatoim/ ja hywät kelpawat aina
Jumalalle/ v. 1. toivo cuitengin että Jumala muista
händä/ jonga hänen omat kätens tehnet owat/ v. 8. walit-
ta että hän ajetan taca Jumalalda/ ja waitwatan njncuin
lejonilda/ v. 14. seis ettei hän itänäns syndynytön olis/
v. 18. ano jotain wirgotusta ennencuin hän cuole/ v. 20.

Minun sielun siuttu elämäst/ mi- 1
nun walituxeni minust annan 2
minä olla/ ja puhun minun sielu- 3
ni murhes. Sanon Jumalal- 4
le: älä minua duomidze/ anna minun tie- 5
tä/ mingätähdens rjstelet minun cansani. 6
Dngo sinulle ilo sijtä että wäkiwaldat teet/ 7
ja hyljät minun joca käsiäläs olen/ ja annat 8
jumalattomain aiwoituxet cunniaan tulla. 9
Dngo sinulla lihalliset filmät/ eli cadzotcos 10
njncuin ihminen cadzo? Eli ongo sinun ai-
cas njr. cuin ihmisen aica? eli wuotes njn/
cuin ihmisen wuodet? Ettäs kysyt minun
wäärtyttäni/ ja tukit paha tecoani. Ehkä
tiedät eten minä ole jumalatoim/ ehkei yhtän
ole cuin taita sinun kädestä wapauffa.

Sinun kätens owat minun
walmistanet ja tehnet minun
caicti ymbärins/ ja tahdot hucut-
ta minun. Quista sijs että
olet minun tehnyt njncuin sa-
wen/ ja annat minun tulla
maari jällens. Ettös minua ole

Ofotta ettei
yheän ih-
mist ole
wiatoinda
Jumalan
duomtoe.

Hiob suuta
tu elämäst.

Hiob luette

le Jumalan
hyvästä
got.

Waltta
Jumalan
angarutta.

Ano aica
paratarene.

Zophar
nukutele hio,
bi ilman
syötä.

Opetta Ju-
malan ole-
wan tukti-
mattoman.

Sano: etkä
Jumala on
hänelle ar-
mollinen jos
hän teke pa-
rannuyen.

Tästä ofote-
tan onnellis-
nentymi-
nen.

Lev. 26:5.

11 lypsännyt kuin rieska / ja andanut minua juo-
sta ninkuin juustoa ? Sinä olet minun
12 puettanut nahgalla ja lihalla / luilla ja suomil-
la olet sinä minun peittänyt. Elämän ja
13 hyvän työn olet sinä minulle osottanut / ja
sinun cadzomises minun hengeni kätke. Ja
waicka sinä sencaltaiset salat sydäme-
14 säs / niin minä tiedän sen cuiten-
gin / ettäs sen muistat. Jos minä
paha teen / niins kohta harwardzet / ja et jätä
15 minun paha teoni rangaisemata. Jos mi-
nä olen jumalatoim / woi minua : jos minä
olen hurskas / niin en minä cuitengan uscalla
16 nostapaatani / ninkuin se joca on täynnäs
ylöncadzetta / cadzos minun wihelsäisytteni.
17 Nostes sinä ajat minua taca ninkuin Lejoni
ja ihmellifest minun cansani menet. Sinä
udistat todistures minua wastan / ja wiha-
stut corwin minun päälleni. Minua wai-
wa yri toisens jälken.

18 Mikis minun annoit lähte äitini cohdu-
sta ? Josca minä olisin cuollut / ettei yrifän sil-
19 mää olis minua nähnyt. Niin minä olisin
cuien en oliscan ollut / cannettu äitini cohdu-
20 sta hautaan. Eiköst minun lyhyelle tälleni
loppua tule ? ja luotwu minusta / että minä
21 wähdängin wirgotusta saisin ? Ennecuin
minä menen / ja en palaja / nimittain / pimey-
22 den ja syngeden maalle. Joca on pimey-
den maa / ja syngiä cuollon warjo / josa ei yh-
tän järjesty ole / joca paistesans on ninkuin
syngens.

Wers. 8. Caieki ymbärins) se on / ei minus mitän ole jota et
sinä oletehnyt / eli joca ei sinun ole / paidzi syndid / cuitengin sinä
hohdät minun / ninkuin toinen / joca olis sinun wiholises / ois mi-
nun tehnyt / niin sinä unhotat oman rästäläs. v. 12. Hengeni)
se on / minun elämäni / josta hengen wetämys todista.

XI. Lucu.

Zophar on yhdes ajatuses muiden cansa / ettei Hlob
Jolis niin rangaisfu Jumalalda / jos hän olis ollut hy-
wä / ninkuin hän luuli olewans / v. 1. waan on ansainnut
paha / v. 6. neuwo ettei hän tuktis Jumalan taito / joca on
corkiambi / sywembi / pidembi / lewembi cuien ylimmäiset ja
alimmaiset / v. 7. hänen rangaisfustans ei taida kengän
estä / v. 10. hän tietä ihmisen jumalattomuden / v. 11. neu-
wo myds händä oiftan carumuxeen / v. 13. jumalattomain
toiwon on turha / v. 20.

1 **Q**uin wastais Zophar Naemast
2 ja sanoi : Josca jocu on caurwan
3 puhunut / eiköst händä pidäis
wastattaman / eli pitäkö suupal-
tilla oikeus oleman ? Pitäkö sinun jaari.

turtis ihmiset waickeneman / että sinä häwäi-
set / ja ei yrifän sinua häwäisis ? Sinä sa-
4 not : minun opeturen on selkiä / ja minä olen
puhdas sinun filmäis edes. Josca Juma-
5 la puhelis cansas / ja arwais huulens / ja
osotais sinulle salaisen tiedon. Sillä hä-
6 nella olis wielä enä tekemist / ettäs tiedäisit
ettei hän muistele caiecia sinun pahosa toitas.
7 Cuuletkos tietäwäs niin paljo cuien Jumala
tietä / ja tahdotcos caieci niin täydellifest
tuttia / cuien Caiekiwaldias ? Hän on
8 corkiambi cuien taitwas / mitäs tahdot teh-
dä ? sywembi cuien Helwetti / cuingas taidat
tuta ? Pidembi cuien maa / ja laiwembi
9 cuien meri. Jos hän kändäis eli kätkis
eli heittäis cocon / cuca sen händä estäis ?
10 Hän tunde turhastin ihmiset / ja näke wäär-
11 det / ja ei hänen pidäis ymmärtämän ?
Turha ihmisen ylpeile / ja syndynye ihmisen
12 on ninkuin medzäUfin warfa.

Jos sinä olisit asettanut sydämes / ja no-
13 stanut kates hänen tygöns. Jos sinä oli-
14 sit heittänyt caurwas pahat tecos cuien orwat
kadesäs / ettei yhtän wäärnyttä olis majasas ?
15 Niins mahdaisit yletä caswos ilman laito-
sta / ja olla pshwäinen ja ei pelkäääinen.
16 Niins myds unhotaisit wihelsäisyyden / ja
ninkuin obidze juosnut wesi / ei tullis mieles.
17 Ja sinun elämäs aica kääwis ylös ninkuin
puolipäiwä / ja pimeys olis ninkuin kircas
amu. Ja uscoisit että toiwon läsnä olis / ja
18 sinä tulisit lewos hautaan. Macaisit ja ei
kengän sinua peljätäis / ja moni sinua cum-
19 nioittais. Mutta jumalattomain filmät
20 pitä näändymän / ja ei woi päästä : sillä hei-
dän toiwons pitä puuttuman heidän sieluil-
dans.

Wers. 12. MedzäUfin warfa) se on / wapa ja idzewallainen.
v. 20. Jumalattomain) Se on tollä oikein puhuttu / mutta ei hän
sitä oikein todista. Hiobi wastan / joca piti händä lohduccaman tä-
sä hänen suures murhesans.

XII. Lucu.

1 **H**Job wasta Zopharit / ja walitta että he niin pilkawat
2 händä / v. 1. runnusta Jumalan Caiekiwaldiari / joca
on caieki lusunut / tallella pitä ja woi tehdä mitä hän tahro /
3 v. 7. hänen kadesäns on caiekein ihmisten hengi / v. 9. händä
läainoalla on taito ja woima / v. 12. hän saawutta cawalat
ninkuin saalin / ja saatta duomarit hulluyt / v. 16. caata y-
4 leccarzen Jörstein päälle / v. 22. saatta muuttamat suurexi
5 Canssari / ja muuttamat taas häwittä / v. 23. kändä Can-
6 san päämiesten sydämet / v. 24.

Hiob ofotta
kärsimis-
sens.

1 **H**in vastais Hiob / ja sano i :
2 Ze oletta miehet / taito cuole tei-
3 dan cansan. Minulla on nijn
4 sydan kuin teilläkin / engä ole
5 alemmaisembi teitä. Guca se on joca ei sitä
6 tiedä? minä lähimmäiseldäni pilcatan : hän
7 rucoile Jumalata / hän cuule händä.
8 Hurscas ja hywä pilcatan / ja on
9 ylönkadzottu kyntiläinen ylpeit-
10 ten ajaturis / walmistettu että
11 he siihen louckawat jalcaus.
12 Kyöwärein majois on kyllä / ja he härshyte-
13 lewät rohkiast Jumalata / ehkä Jumala on
14 sen andanut heidän käteens.

Prov. 14:2.

Ofotta Ju-
malan sano-
mattoman
woiman
luondocap-
palitten tuo-
mist.

15 **K**ysy eläimille / ja he opettawat sinua / ja
16 taitwan linnuille / ja he sanowat sinulle.
17 Puhu maan cansa / ja hän opetta sinua / ja
18 calat meres ilmoittawat sinulle. Guca se
19 on joca ei caictia näitä tiedä? että H^EX
20 ran käsi on ne tehnyt? Että hänen kädesäns
21 on caictien eläwitten sielu / ja cugin lihan
22 hengi? Eikö corwa coettele puhetta / ja suu
23 maista ruoca. Ja wanhoilla on taito / ja
24 pikkäijällisillä ymmärrys. Hänen tykönäns
25 on taito ja woima / neuwo ja ymmärrys :
26 cadzo / cosca hän cukiasta / nijn ei auta raken-
27 daman. Cosca hän jongun salpa / nijn ei
28 kengän taida awata. Cadzo / cosca hän pi-
29 dättä weden / nijn caicti cuiwettu / ja cosca
30 hän sen lasse / nijn se käändä maan. Hän
31 on wahwa ja pnyshwäinen / hänen on se kuin
32 ery / ja se kuin eryttä.

Ec. 22: 22.

Apoc. 3:7.

H^EX^{ea}
käändä Gör-
stein ja wois-
mallisten
säädgt.

33 Hän johdatta carwalat nijn cuin saalin / ja
34 saatta Duomarit tyhmäri. Hän päästä
35 Cuningasten sitet / ja wyhöttä heidän cupens.
36 Papi wie hän kuin saalin / ja wahwat anda
37 hän puuttua. Hän wäändä pois totisten
38 huulet / ja wanhain tarwat otta pois. Hän
39 caata ylönkadzen Förstein päälle / ja woimal-
40 listen wäkerwyden hajotta. Hän ilmoitta
41 pimiät perusturet / ja pimendet walkeuteen.
42 Hän saatta muutammat suureri Canssari / ja
43 taas hucutta heidän. Hän lewittä Cans-
44 san / ja taas hajotta. Hän muutta maan
45 Canssan Ruhtinasten sydamet / ja eryttä
46 heitä autialle kedolle. Ja he coperoidze-
47 wat pimendes ilman walkeutta / ja eryttä hei-
48 tä kuin juopuneita.

Verf. 12. Wanhoilla / se on / te sanotte että taito on wanhoilla /
mutta minä sanon: taito on Jumalalla / joca yrimäns tohjari tete
Cuningasten / Pappeln / Duomaritten woiman / pyhyden ja
taidon.

XIII. Lucu.

H Job nuhtelee wielä heitä / että he owat keltwottomat loh-
duccajat / joca ei ymmärrä että Jumala anda ihmelli-
sest hywäingin täsä elämäs wastoin kähdä / ja jumalatto.
main hywin / v. 1. eli wastareco te / sano hän / Jumalan
puolest wäärydellä / v. 7. walitta suurta waiwans / joca
wastan hän idjians lohducca tulewans autuuri ja ei hyl-
jätyri / v. 13. käändä idzens Jumalan tygö sydamelissellä
rucoyella / että hän häneldä ottais ristin pois / v. 20. ano
myös Jumalalda andeyri / kuin hän nuorna rickonut on /
v. 24.

Adzo / caictia näitä owat minun
ilmäni nähnet / ja corwani cuul-
let / ja olen ne ymmärtänyt.
Joca te tiedätte / sitä minä myös
tiedän / ja en ole halwembi teitä. Minä
puhun siis sitä Caictiwaldiasta / ja mielin ri-
dellä Jumalan cansa. Sillä te selitätte sen
wäärin / ja oletta caicti keltwottomat läkärit.
Josca te woisit aneti olla / nijn te olisitta
taitawat. Cuulcat siis minun nuhdetta-
ni / ja ottacat waari astast / kuin minä puhun.
Tahdottaco te Jumalan puolest wastata
wäärydellä / ja hänen puolestans puhua pe-
tostartahdottaco te cadzo hänen mielidäns?
Tahdottaco te rydellä Jumalan edes? Pi-
tääkö se teille menestymän / cosca hän teitä edzi?
luulettaco te hänen pettäwänne / nijn cuin jo-
cu pettä jongun ihmisen? Hän rangaise teitä /
jos te jalaisest mieltä cadzotte? Eikö hän tei-
tä peljätä / cosca hän ilmendy? ja hänen pel-
cons lange teidän päällen. Teidän muiston
wedetan tuhwan werrari / ja teidän sellän
pitä oleman nijn cuin sawirouctio.

Hiob nuhte-
lee ystäv-
täns hei-
dän omilla
sanoillans.

Oleat aneti minun edesäni minä puhun /
ei minulda pida puuttuman. Märi mi-
nun pitä pureman minun lihani hambaila-
ni / ja asettaman sieluni minun käsini? Cad-
zo / hän minun cummingin tappa / ja en minä
woi odotta / minä nuhtelen siis minun teitäni
hänen edesäns. Hän on cuitengin minun
autuuden: sillä ei yriskan ulcocullattu tule hä-
nen eteens. Cuulcat minun puhettani /
ja minun selitystäni teidän corwain edes.
Cadzo / jo minä olen duomion sanonut / mi-
nä tiedän / että minä olen hurscas. Guca
tahto kähdä oikeudelle minun cansani?

Minulle jotta
syndius
tunnusta-
wat / luv-
tan armo :
mutta ulco-
cullatuille
duomio ja
cadotus.

Mutta minun täytyy aneti olla / ja loypua.

20 **M**ä tee minulle kahja / niin en minä kätkä
 21 idziäni sinun edestäs. Anna kätes olla
 22 caucana minusta / ja sinun canhistures alkön
 23 minua peljättäkö. Gudzu minua ja minä
 24 vastaan sinua / eli minä puhun ja vastaan sinä
 25 minna. Guinga ufiat ovat minun wää-
 26 rydeni ja pahat teconi / anna minun saada
 27 tietä minun syndini ja ricoreni. Mixis
 28 peitää caswos / ja pidät minua wihollisnas?
 Tahdotcos niin corwa olla lendäwätä lehte
 vastaan / ja wainota cuitwa ollen corffa?
 Sillä sinä kirjoitat minulle murhetta / ja tah-
 dot minua cadotta minun nuoruden syn-
 dein tähden. Sinä olet pannut minun jal-
 cani jalcapuuhun / ja otat caikista minun pol-
 guistani waarin / ja cadzot caickia minun jal-
 kiäni. Minun joca cuitengin hucun niin-
 cuin mädänyt raato / ja niincuin coilda syöty
 waate.

*Wers. 14. Pureman / se on / miyt minä paljon waiwan minuan /
 cosca minun cuitengin pida cuoleman / ei se minua mitän autta
 Item / asettaman sieluni / se on / paljo rupeman ja andaman idzeni
 wahingoon.*

XIV. Luccu.

Hob walitta surktaist ihmisen ijan lyhyttä / werta
 sen cuokaiseen ja warjoon / ja sano hänellä olerwan
 mädän / jota ei hän woi käydä ylidze / v. 1. hacattu puu
 caswa jällens / waan cuollut ihminen ei tule jällens / niin-
 caurwan cuin tairwas pysh / v. 7. toivo / että Jumala kärke
 hänen / joca on hänen kästälans / sihenasti että caicki hä-
 nen syndins annetan anderi / ja sidotan kimpuum /
 v. 13. wuoret langewat ja ihmiset catowat / jotca ovat woi-
 heljäiset eläisäns / mutta cuin he cuollert owat / ei he mitän
 tiedä jälkentulewaistens menoista / v. 18.

Ihminen waimost syndy-
 nyt elä wähan aica / ja on
 täynnäs lewottomutta:

Caswa niincuin cuokainen / ja lan-
 ge / pakene niincuin warjo / ja ei
 pysh. Ja sencaitaisen päällä sinä arwat sil-
 mäs / ja wedät minun cansas oikeuden eteen.

Cuica löytä puhtan niiden seas /

cusa ei puhdast ole? Hänelle on mää-
 räty aica / hänen Cuicautens luccu on sinun
 tykönäs / sinä olet mädän asettanut hä-
 nen eteens / jota ei hän taida käydä ylidze.

6 **S**uowu hänestä / että hän saisi lewätä / niin-
 caurwan cuin hänen aicans tule / jota hän o-
 doffa niincuin palcollinen.

Puulla on toivo ehkä se hacataisin /
 7 että se udistetan / ja sen wosat caswa-
 8 wat jällens ; Ehkä sen juuret wanhe-
 newat maasa / ja cando matäne nullas ;
 9 Cuitengin wiheriöidze hän jällens weden
 märkydest / ja caswa niincuin hän istutettu
 10 olis. Mutta cusa ihminen on / cosca hän
 11 cuollut / hucumut ja pois on ? Niincuin
 wesi juore meres / ja oja wuota ja cuitwet-
 12 tu ; Niin on ihminen cosca hän maahan pan-
 nan / ei hän nouse eikä herä / niincau-
 wan cuin tairwas pysh / eikä herä une-
 stans.

Joscas minun hautaan kätkisit ja peit-
 13 täisit minun / niincaurwan cuin wihäs me-
 nis pois / ja asetaisit minulle mädän mut-
 stares minua ; Cuuletoos cuollen ihmisen
 14 tulewan eläwäxi jällens ? minä odotan jo-
 capäiwä niincaurwan cuin minä sodin / sy-
 15 henasti että minun muitten tule. Ettäs
 cudzuisit minua / ja minä wastaisin si-
 16 nua / ja ettes hyljäis kästäläs ; Sil-
 lä sinä olet jo lufenut caicki mi-
 nun askeleni / mutta älä ajat-
 tele minun pahoja tecojani. Minun
 17 ricoreni olet sinä lufinut kimpuum / ja
 18 pannut cocon minun wäärtydeni. Wuori
 caatu ja cato / ja waha syrty siastans. We-
 19 si culutta kiwet / ja wirta wie maan pois.
 20 **W**aan ihmisen toivo on cadonnut : sillä sinä
 syfät hänen ylesalaisin / niin että hän cato.
 Sinä muutat hänen menons / ja annat hä-
 21 nen mennä. **D**wateo hänen lapsens
 eunnias / sitä ei hän tiedä / taicka o-
 22 wateo he ylöncazjes / sitä ei hän
 ymmärrä. Niincaurwan cuin hän can-
 da liha / täyty hänen olla wairwas / ja niincau-
 wan cuin hänen sieluns on hänen / täyty hä-
 nen murhetta kärsiä.

*Wers. 19. Ihmisen toivo / se on / cuolemata vastaan ei ole ihm-
 selle tästä mailmas yhtän toivoa.*

XV. Luccu.

Eliphas Hiobin ensimmäinen ystävä / nuhtelee
 taas Hiobi / että hän niin idziäns öyckä / v. 1. sillä

*Hiob enni-
 sta cuollut-
 ten nousse-
 sest.
 Prov. 5: 21.*

*Jumalato-
 mat tule-
 wat idzens
 toimolla.*

*Hiobin ru-
 sous.*

*Hiob kirjoit-
 ta ihmisen
 wihelijäisy-
 den.
 Sup. 8: 9.
 Psal. 143: 4.*

Psal. 50: 7.

jos Hiob olis ilman synnittä/nijnein hän luule / niin hän olis parempi muuta ihmistä/v. 3. sillä kaikki ihmiset ovat saastaiset ja pyhäin seas ei ole nuhtetomda/ cuinga paljo enämmin se/joca on cauhia ja paha/ja juo wäärnyttä/nijnein wettä/v. 14. päättä siis Jumalan aimoastans jumalattomita ja ulocullattuita niin waiwawan / ja että Hiobin niin tapah tuntu on/opetta hänen onnettomuudens hänen paha ansainnen/v. 17.

Eliphas nuhtelee Hiobin/että hän tehu siitä taidosta ja puhtaudesta/joca ei hänes olectan.

1 Illoin vastais Eliphas Themanist/ ja sanot: Pitäkö taitawan
2 niin tuuleen puhuman / ja täyttämän wadzans tuulella? Sinä
3 nuhtelet keltwottomilla sanoilla ja puheilla /
4 joista ei ole hyödytytä. Sinä olet hyljännyt pelgon / ja puhut ylöncaudzella Jumalan
5 edes. Sillä sinun pahudes opetta niin sinun suus / ja sinä olet walinnut wieckan kiel-
6 len. Sinun suus pitää duomidzeman sinun / ja en minä / sinun huules pitää waasta-
7 man sinua. Oletcos ensimmäinen ihminen
8 cuin syndynyt on? oletcos ennen raickia ruoria synny? Oletcos cuullut Jumalan
9 salaisen neuwon? ja ongo taito halwembi sinua? Mitä sinä tiedät jota en me tiedä?
10 mitäs ymmärrät joca ei ole meidän tykö-
näm? Harmapääät ja wanhat ovat meidän tykönäm / jotta ennen ovat elänet cuin sinun Isäs.

Eccl. 18:1.
Sup. 4:18.

11 Pitäiskö Jumalan lohduksuret oleman
12 halwat sinulle? Waan sinulla on jotakin sal-
13 laist tykönäs. Mitä sinun sydämes aicoi?
14 cuingas cadzot niin ylpiaist? cuingas asetat mieles Jumalata vastaan? että se nalcaltaiset
15 sanat suustas päästät? Mikä on ihmisen
16 että hän olis puhdas / ja että hän olis hurseas /
17 cuin waimosta syndynyt on? Cadzo / hänen pyhäins seas ei ole yhtän nuhtetomda / ja taitwat ei ole puhtat hänen
18 edesans: Cuinga paljo enämmin ihminen on cauhia ja ilkiä / joca juo wäärnyttä nijnein wettä.
19 Minä osotan sinulle sen/cuule minua / minä luettele sinulle mitä minä nähnyt olen.
20 Mitä taitawat sanonet ovat / ja heidän Isäns ei ole peitettyt. Jolle ainoille maa

Eliphas luettelee juomalatto main kirokset.

amiettu on / niin ettei yrifän outo saa käyda heidän kestelläns.

Jumalatoim wapise caikene-
20 linarcans / ja tyrannin wuosilugut ovat peitettyt. Mitä hän
21 cuule/se hirmuutta händä / ja ehkä vielä rauha olis / niin on hänellä
22 cuutengin se murhe/että hänen pitää huckuman. Ei hän usco että hän
23 taita wälttä onnettomuuden / ja waroi aina miecka. Gofca hän lähte sinne ja tänne elä-
24 turens jälken / niin hän luule aina onnettomuuden kassians olewan. Uhdus ja hätä
25 peljättäwät händä / ja lyöwät hänen maahan / nijnein Cuningas sotajoucoilla.
26 Sillä hän on ojedannut kätens Jumalata vastaan / ja wawwistanut idzens Caickiwaldi-
27 ast vastaan. Hän juore päästäpitem händä vastaan / ja seis ynsyst händä vastaan. Hän
28 on peittänyt castwons lihawudellans / lihoittanut ja paistuttanut idzens. Mutta hänen
29 pitää asuman häwitetyt Caupungis / cusa ei yhtän huonetta ole / waan ovat lajasa. Ei
30 hänen pidä ricastuman / eikä hänen tarwans pyshymän maasa. Ei hänen pidä wält-
31 tönän onnettomuutta. Tulen liecki cuirwa hänen orans / ja hänen suus hengellä cato. Ei
32 hän taida pyshyä / että hän on petetty turhude-
33 dellans ja turhuus on hänen paldans. Hän loppu sopimattomalla ajal-
34 la / ja hänen orans ei pidä wihottaman. Hän poimitan nijnein
35 kyspymätöin marja wijnapuusta / ja nijnein ölyypuu warista cucoisturens. Sillä ulocullattuin
36 seuracunnan pitää oleman yrinäisen / ja tulen pitää polttaman lahjain ottajan huonen. Hän siitä onnettomuuden / ja synny-
37 tä waiwaisuden / ja heidän wadzans tuo petoren.

Wers. 2. Tuuleen) se on / synnäs tyhjä puhetta. v. 11. Halwat) se on / luulecos että Jumala niin lohduksa syndistä / ja niin picaisest lähettä lohduksurens? sinun pitää ensist tuoman hywäri. v. 27. Peittänyt) Scilicet contra Deum, sicut bos pinguis, crassus & pugnax.

Esa. 59:4.
Psal. 71:15.

XVI. Luku.

Hiob vastasi / ja nuhtelee ystäväitään / että he ovat häijyt
 Lohduttajat / ja aina yhä kertoivat ilman tiedota / waic-
 ta hän aina tunnusta syydinsä / ja ruoike anderi / v. 8. alca
 taas wasfuden walluuren hänen kipuns surkeudesta / erin-
 omaisest / että siitecuiin HERAN käsi tuli hänen pääl-
 lensä / orwat hänen ystävänsä lähmet hänen wiheijäisy-
 täns heidän cowilla pubeillans / v. 7. lohduitta idzens cui-
 tengin omalla hywällä tunnolla / v. 17. ja orwa Jumalan
 hänen wiattomudens todistajayi / v. 19.

Hiob vastasi / ja sanoi : Minä
 olen usein cuullut / te oletta caieki
 äijyt lohduuttajat. Cosca siis
 äämät tyhjät puhet loppuwat ?
 eli mikä sinun nijn rohwaise puhuman? Mi-
 nä taidaisin myös puhua nijn cuin tekin.
 Minä soisin teidän sielun olewan minun sie-
 lumi siäs : minä löydäisin myös sanoja teitä
 wastan / ja taidaisin waanda päästäni teitä
 wastan. Minä tahdoisin wahwista teitä
 suullani / ja lohduitta huulillani. Mutta
 ehkä minä puhuisin / nijn ei cuitengan säästä
 minun waitwani minua : jos minä waicke-
 nen / nijn ei hän cuitengan mene mitusta
 pois.

7 Mutta nyt hän saatta minulle waitwai-
 8 suden / ja särke minun coconans. Hän on
 9 tehnyt minun rypyiseri / ja todista minua wa-
 stan. Minun wastansesiojan nouse mi-
 nua wastan / ja sano minua wastan. Hä-
 nen wiheijäis rewäise minun / ja joca minua
 wiha / kiristelee hambaitans minun päälleni /
 ja minun wiholdiseni silmät kgluwaat minun
 10 päälleni. He ammotit suuns minua wa-
 stan / ja orwat minua häpiällisest posselle pie-
 net / he orwat sammuttanet heidän wiheijäis mi-
 11 nun päälleni. Jumala on minun hyljännyt
 waärille / ja on andanut minun tulla juma-
 12 lattomain käsiin. Minä olin ricas / waan
 hän on tehnyt minun paksari / hän on tarttu-
 nut minun caulani / ja on särkenyt minun / ja
 13 pannut minun maliyi. Hän on pyrittänyt
 minun nuollillans / ja on rewäishnyt minun
 munascuuni / eikä säästännyt. Hän on wuo-
 dattanut minun sappenimaan päälle / hän on
 14 haarwoittanut minun yhdellä haarwalla toi-
 sen perän. Hän careais minun päällem-
 15 nijn cuin jocu wälewa. Minä ombelin
 säkin minun nahani päälle / ja lastin sar-
 16 weni muldaan. Minun caswoni orwat
 pullistunet iteusta / ja silmäni culmat pimii-

net. Ehkei cuitengan minun kädesäni ole
 17 waärns / ja minun rucouren on puhdas.
 18 Maa älä peitä minun wertani / ja älkän olco
 19 minun pargulleni sia. Ja cadzo / minun
 todistajani on tairwas / ja joca minun funde-
 20 on corkeudes. Minun ystäwäni orwat mi-
 nun pilkajani : mutta minun silmäni wuo-
 21 dattawot kynneltä Jumalan tygö. Jos
 jocu taidais oikeudelle kända Jumalan can-
 sa nijn cuin ihmisen lapsi lähimäisens cansa.
 22 Mutta määränyt wuodet orwat tullet / ja
 minä menen sitä tietä pois / joca en minä
 ifänäns palaja.

Verf. 8. Todista se on / heidän apuns on caieki minua wa-
 stan. v. 15. Sarweni se on / minun waldani / woimani ja her-
 rauteni / johonga minä luotin. v. 19. Todistajani on tairwas)
 Namattu sano Jumalan asumasian olewan tairwas / hänen
 mittamattoman Majestetins ja cunnians tähden / ehkei hän aihoa-
 stans ole tairwas / waan myös hänen jumalisella läsnäolemisel-
 lans täyttä tairwan ja maan / Ier. 23: 24. Act. 17: 27.

XVII. Luku.

Hiob sano vielä idzens wiattomayi / v. 1. walitta wasta-
 hacoistens ymmärtämättömyydä / ja ueha heille ran-
 gaisusta / v. 4. napise / nijn cuin se jolla suuri ahdistus olis /
 Jumalata wastan / että hän on pannut hänen sananlascu-
 ri Canssan secaa / nijn että hursecat hämmästywät nähde-
 täns wiatoinda nijn cowin waitwattawan / v. 6. nuhtelee
 wastahacoistans heidän tyhmydens tähden / että he nijn
 taitamattomast arwoittelewar hänen wiheijäis ystäwäns / v.
 10. joca nijn suuri on / ettei hän toivo siitä pääsewäns /
 waan cuolewans ja haudattawans / v. 11.

Minun hengen on heikko / minun
 1 päiwäni orwat lyhetty / ja hauta
 2 on käsis. En minä ketekän
 3 pettänyt / ja cuitengin minun sil-
 mäni täyty olla murhes. Jos sinä tahdoi-
 4 sit minulda tacausta / cuca minun tacaais?
 5 Ymmärryren olet sinä heidän sydämistäns
 kätkenyt / sentähden et sinä corgota heitä.
 Hän kersca ystäwäillans saalistans lujast /
 6 mutta hänen lastens silmät pitä waipuman.
 Hän on minun pannut sananlascuiri Cans-
 7 san secaa / ja pilcari heidän kessellens. Mi-
 nun caswoni on mustettu minun suruni täh-
 8 den / ja caieki minun jäseneni orwat nijn cuin
 warjo. Tästä hursecat hämmästywät / ja
 9 wiattomat asettawot heitäns ulcoellatuita
 wastan. Hursecas pyhy tielläns / ja jolla on
 10 puhtat kädet / se pyhy wahwana. Kaanda-
 11 kat siis teidän caieki ja tulcat / en minä cuiten-
 gan löydä yhä taitawata teistä.

Minun päiwäni orwat culmet / minun
 11 arwoitureni orwat hajotetut / cuin minun sy-
 12 dämestäni olit. Ja orwat yöstä päiwän ja päi-
 13 wästä yön tehnet. Ja ehkä minä caurwan

Hiob loh-
 dutta id-
 zens omalla
 hywällä
 tunnollans.

Hiob walit-
 ta wiheijäi-
 syttäns ja
 toivo apua.

Hiob soima
 ystäwittäns
 waärin di-
 oimide-
 wan.

13 odotaisin/nijn on cuitengin hauta minun
 huonen/ ja minun ruoten pimedydesä tehty.
 14 Mitänemisen minä cudzuin Isäreni/ ja ma-
 15 dot äitireni ja sisarireni. Mitästä minun
 pitä odottaman? ja cuca otta minun toi-
 16 wostani waarin? Hautaan se mene/ ja maca
 minun cansani nullas.

*Verf. 2. Pettänyt) hwyästä mielestän : ja nijn ei hän puhu
 tästä tapaturmaisesti heikoudest / Pfal. 19: 15. v. 16. Hautaan)
 Hæ Xra wie omans helvettijn / ja sielä ulos jällens / 1. Sam.
 216.*

XVIII. Lucu.

Bildad taas tahso ofotta Hiobin ollen jumalatto-
 man/ ja ansainnen edmän waiwan/ että Jumala nijn
 hirmuifest händä rangaise : ja nuhtele ettei hän tottele hä-
 nen neuwons/ v. 1. jurttele / cuinga jumalattomalla ei ole
 pyshwäistä onne maan päällä / waan Jumala curitta
 händä moninaisilla waiwoilla / v. 5. hänen majans jää
 kylmille/ v. 14. ja cuole ilman siiditä / v. 19. hänestä ihme-
 tellen sanotan : tämä on sen asuinsia/ joca Jumalan cad-
 joi ylösn/ v. 21.

Bildad
 nuhtele Hiobin
 di/ ettei hän
 heidän
 neuwons
 oca.

1 Illoin wastais Bildad Guahst/
 2 ja sanoi : Cosca te lackatte pu-
 3 humast? ymmärtäkät ensin ja pu-
 hucate sitte. Mäxi me pidetän
 4 sinun edesäs njncuin eläimet / ja olem njjn
 5 saastaiset teidän silmäin edes? Tahdotcos
 6 rewetä tiucufas? luulectos että maa sinun
 7 tähtes hyljätän / ja calliot sijrtän. Juma-
 8 lattoman walkens pitä sammuman / ja hä-
 9 nen walkians kipinä ei pidä paistaman.
 10 Hänen majasans pitä walkens tuleman pi-
 11 mehderi/ ja hänen kynthiläns pitä sammu-
 12 man. Hänen woimans askelet pitä abdi-
 13 stettaman/ ja hänen aiwoiturens pitä puut-
 14 tuman : Sillä hän on wiety jalcoimens
 15 paolaan/ ja waelda werecosa. Paola pitä
 16 pitämän hänen candapääns / ja janowaiset
 hänen kāsittämän. Hänen paolans
 on wiritetty maan päälle/ ja hänen satimens
 hänen polguillens. Gaikin tahgoim pitä
 cauhistus händä peljättämän / njjn ettei hän
 tiedä cubunga hän mene.
 Nälkä pitä oleman hänen tarwarans / ja
 onnettumus pitä oleman walmistettu hänel-
 le/ ja rippuman hänesä. Hänen nahcans
 wahwous pitä culutettaman/ ja hänen wäke-
 wydens pitä cuoleman esicoisen syömän. Hä-
 nen toiwons pitä rewittämän ylös juuri-
 nens hänen majastans/ ja hänen pitä ajaman
 pelgon Cuningan tygö. Hänen majasans ei
 pidä mitän pyshymän / ja hänen majans
 päälle pitä tulikive wiscoittaman. Al-

Et jumalat-
 tomalla ole
 pyshwäimen
 menestys.

halda pitä hänen juurens cuitwettuman / ja
 ylhäldä hänen elons njetettämän. Hänen
 muistons pitä hukuman maan päällä / ja ei
 17 pidä ensingän tiellä nime oleman. Hän
 18 pitä ajettaman walkendesta pimetyteen / ja
 19 pitä maalda heitettämän pois. Ei hänellä
 20 pitä yhtän lasta oleman/ eikä lasten lasta hä-
 nen Canssasans : ei pidä yhtän jäämän hä-
 nen suencundaans. Ne cuin hänen peräns
 tulewat/ pitä hämmästyvän hänen päiwä-
 stäns / ja ne cuin hänen edelläns owat ollet/
 21 pitä peljästymän. Tämä on jumalatto-
 man maja/ ja sen sia cuin ei Jumalasta mitän
 tiedä.

Prov. 21:22.
 Epiphone-
 ma.

*Verf. 4. Callot sijrtän) se on / ei Jumala toistin tee sinun can-
 sas cuin caickein muidengan / ja ei hyljä tapans sinun cähtes.
 v. 13. Esicoisen) se on/ cuoleman wäti ja walda : nijn myö s/ pel-
 gon Cuningas/ se on/ cauhisturen walda ja wonna / nijn että hä-
 nen pitä macaman alla/ ja ei pääsemän. v. 16. Juurens cuitwec-
 tuman) Juureni cudju hän caicci cuin maahan on istutetut. E-
 loy: cudjutun caicci cuin maasta caswawat / cuin on : ohrat, öljy/
 wijna / &c.*

XIX. Lucu.

Job walitta että hänen ystäwäns enändawät hänen
 1 wiheijäshydens ylpeillä puheillans / v. 1. käste heidän
 2 ottawaarin/ että Jumala tete hänelle wäärästä/ v. 5. hänen
 3 rucoillefians ei hän cuule händä/ waan pitä hänen wiheijäshy-
 4 dens hänen hirmuifudefians/ v. 7. saatta hänen njjn ylö-
 5 cadzoruyi/ että hänen lähimmäifens pakenewat händä/ hä-
 6 nen palweltans cadzowat hänen ylösn / emändä ja lapset
 7 cauhistuwat händä / v. 13. huuta armahraman hänen
 8 päällens/ v. 21. ennusta caunist ruumiften nousemisest ja
 9 ijancatefifest elämäst / jolla hän händäns lohduita hänen
 10 wiheijäshydesäns / v. 25.

Job wastais / ja sanoi : Mäxi te
 1 waiwawatte minun sieluani / ja ki-
 2 dutatte minua sanoilla? Te olet-
 3 ta nyt kymmenen kerta pilcannet
 4 minua/ ja ette häpiä minua njjn waiwata.
 5 Jos minä erehdyn / njjn minä idzelleni ereh-
 6 dyn. Mutta te tosin nousetta minua wa-
 7 stan / ja soimatte minun pilcani. Tie-
 8 däkös stis wihdoin että Jumala tete minul-
 9 le wäärästä/ ja on pyrittänyt minun werko-
 10 hinsa. Cadzo/ ehkä minä wielä wäkiwal-
 lan tähden huudaisin/ njjn ei cuitengan cuul-
 da minua. Minä huudan/ ja ei täsä ole yhj-
 tään oileutta. Hän on aidannut minun tie-
 ni/ etten minä taida sitä kändä/ ja pannut pi-
 meyden minun polguilleni. Hän on rissu-
 nut minun cunniani minun päälldäni / ja of-
 tanut cruumun minun päästäni. Hän on
 minun särkenyt joca culmalda / ja lastenut
 11 menemän/ ja on rewäifinyt ylös minun toi-
 12 woni njncuin puun.

Hiob walit-
 ta ystäwä-
 tens täp-
 den.

Äirfotta
 wiheijäshy-
 dens / ja
 luule Ju-
 malan hä-
 nellens tete-
 wän wää-
 rystä.

Hän

11 Hän on hirmuisest vihastunut minulle /
 12 ja hän pitää minun vihamiestänsä. Hänen
 sotamiehensä ovat cocondunet / ja ovat
 asettaneet tiensä minun päälleni / ja ovat
 13 pöyhittäneet minun majani. Hän on eroit-
 tanut minun welseni caurwas minusta / ja
 minun tuffarwani ovat minulle muucalai-
 14 sexi tulleet. Minun lähimmäiseni pöyloi-
 wat minua / ja minun ystäväni ovat un-
 15 hottaneet minun. Minun huonecundaiseni
 ja pöycani pitävät minun wierasna / minä
 olen tundesattomari tullut heidän silmänsä
 16 edes. Minä huusin minun palweliatani /
 ja ei hän wastannut minua : minun täyty
 17 rucoilla händä omalla suullani. Minun
 emändän pitää idzens wierasna / cosca minä
 18 huudan händä. Minun täyty palwella
 omia lapsiani / ja nuoretkin lapset minun
 cadzowat ylöni / jos minä nousen / niin he
 19 puhuvat minusta. Saieki uscolliset ystä-
 wäni cauhistuwat minua / ja joita minä
 racastin / ovat kääändäneet idzens minua
 wastan.
 20 Minun luuni tartuit minun nahcani ja
 lihani. En minä taida nahallani peittää
 21 hamaitani. Armahatacat minun päälleni /
 armahatacat minun päälleni / te minun ystä-
 22 wäni : sillä Jumalan käsi on minun sattu-
 nut. Miri te wainotte minua niincuin
 23 Jumalakin / ja ette taida minun lihastani ra-
 witta. Josca minun puheni kirjoitettai-
 24 sin / josca ne kirjaan pandaisin. Kaudal-
 la caiwetaisin pöyhyn / ja ijancatkeiseri mui-
 25 stori hacataisin kirveen. Minä tiedän
 minun lunastajan eläwän / ja hän
 herättä minun wijmeini maasta.
 26 Ja minä puetetan tällä minun
 nahallani / ja minä saan lihassani
 27 nähdä Jumalan. Hänen minä
 olen näkewä / ja minun silmäni
 cadzowat händä / ja ei kengän
 28 outo. Minun munascuuni ovat culu-
 net minun helmasani / sillä te sanotte : cuin-
 ga me wainoisim händä ja löydäisim syötä
 29 händä wastan. Pellätkä miecka / sillä
 miecka on pahain töiden costo / että te tiedä-
 sitte curituxen tulewan.

Verf. 9. Cunniani / Cruunun / v. 10. toiwoni) Nämat ovat
 puhuent ajallisen elämän hoviä pätöistä. v. 22. Kawitta) se

on / et te lacka minua puremasta ja nuhtelemasta. v. 25. Luna-
 stajan) Heb. on Goel / Latinarit Viindex / joca Lev. 25. ja Num.
 26. ja mualla / on iuculainen / joca lähimmäisen iucuns pandiri
 pannut calut lunasta / eli hänen capetun iucuns costaja ja päälle
 candaja on. Että Hiob Christuxen täri cudzu / opetta hän / et-
 tä hän miehuden cautta on tullut meidän welsjem / costaman
 meidän puolestam sille murhajalle Pertelelle / ja lunastaman
 meille jälleis ijancatkeisistä Isän maata.

XX. LUCU.

Zophar tahto taas hänen cumpanittens neuwon ja
 Zajaruxen wahwista / ja sano : ellei Hiob olis ollut ju-
 malatoim / niin ei hänen omiens olis niin pian loppunut /
 v. 1. sillä / sano hän / ehtä ulcocullatut olisit taiwas / pitä
 heidän cuitengin äkist catoman ja heidän lapsens hajorec-
 taman / v. 6. calut / cuin he petoyella coonnet ovat / pi-
 tä wieran ätreen tuleman / v. 12. he tekewät työtä / ja ei
 pidä mitän nautidzeman / v. 18. heidän pitää pakenevan
 tulda ja miecka / v. 23. taiwas ja maa ilmoitta heidän pa-
 hudens / v. 27.

Silloin Zophar Naemast wastais /
 1 ja sanoi : Etyhen minä wastan / ja
 2 en taida odotta. Ja tahdon mie-
 3 lelläni cuulla / cuca minua nuhtele ja laitta :
 4 sillä minun ymmärryxi hengi wasta mi-
 5 nun puolestani. Etkös tiedä sen ai-
 6 na niin käynnen sijtä ajasta cuin ih-
 7 miset maan päällä ollet ovat. Et-
 8 tä jumalattomain kerscaus ei u-
 9 lotu caurwas / ja ulcocullattuun ilo
 10 on silmän rapähxeri. Jos hänen cor-
 11 feutens ulotuis taiwaseen / ja hänen pääns
 12 sattuus pilwojn. Niin pitää hänen wijmein
 13 catoman niincuin logan / niin että ne cuin hä-
 14 nen ovat nähnet / sanowat : cusa hän on ?
 15 Niincuin uni cato / niin ei pidä händä löyhtä-
 16 män / ja niincuin yönäkö pitää hänen rauke-
 17 neman. Se silmä cuin hänen nähnyt on /
 18 ei pidä händä enä näkemän / ja hänen paic-
 19 kans ei pidä händä enä näkemän. Hänen
 20 lapsens pitää keridämän / ja hänen kätens pitää
 21 hänelle andaman wairwan palcari. Hä-
 22 nen luuns pitää maraman hänen salaiset syn-
 23 dins / ja pitää macaman maasa hänen can-
 24 sans.

Ehkä vielä pahuus maistais maistat hä-
 12 nen suusans / cuitengin pitää hänen puuttu-
 13 man hänen kielens päällä. Hän pitää pi-
 14 dettämän ja ei päästettämän / ja pitää otet-
 15 taman pois hänen curcustans. Hänen
 ruocans pitää muuttuman hänen wadzafans
 kärmen saperi. Ne calut cuin hän miellhy
 on / pitää hänen oxendaman jälleis / ja Ju-

Jumalat
 tomat me
 nestowat
 wahan ai-
 ca.

Jumalat
 tomat ta-
 warat tu-
 lewat mi-
 den täsin.

On unho-
 tettu ystä-
 wänsä ja
 tuffarwani
 dans.

Sois ar-
 mahdettas
 wan pääl-
 lens.

Cannis en-
 nustus
 cuolluitten
 nousemi-
 sest ja ijancatkeisest es-
 lämäst.

16 mala wetä ne ulos hänen wadzastans.
 17 Hänen pitä imemän kylärmen sappe / ja
 kylärmen kielen pitä hänen tappaman. Ei
 hänen pidä näkemän hunaja ja woiojia / ja
 18 wirtoja wuotawan. Hän teke työtä / ja ei
 saa nautita / ja hänen caluns pitä toisen saa-
 man / niin ettei hänellä pidä niistä iloa ole-
 19 man. Sillä hän on polkenut ja hyljännyt
 köyhän. Hän on repinyt idzellens huo-
 20 neita / joita ei hän ole rakendanut. Sillä
 hänen wadzans ei ole tainnut tähten tulla /
 ja hänen callit caluns ei taida häändä pelasta.
 21 Hänen ruastans ei pidä mitän idämän / sen-
 tähdhen ei pidä hänen hyrwät päiwäns pösy-
 22 wäiset oleman. Ehtä hänellä olis ylä-
 kyllä / niin pitä hänelle cuitengin abdistus
 tapahuman. Gaicki käden waiwa pitä
 tuleman hänen päällens.
 23 Hänen wadzans pitä wihdoim tähten tu-
 leman / ja hänen pitä lähettämän hänen wi-
 hans hirmuisiden hänen päällens. Hän
 24 sata hänen sotans hänen päällens. Hän
 nen pitä pakeneman rantaisia harniscoita /
 ja wastjoudzen pitä häändä ajaman taca.
 25 Awojoim miecka pitä käymän hänen läpi-
 zens / ja miecan wälkynä / joca hänelle pi-
 26 tä carwas oleman / pitä pelgolla hänen
 päällens tuleman. Ei pimens taida hän-
 27 dä peittä / tuli pitä hänen culuttaman / joca
 ei puhallettu ole. Ja sille joca jää hänen
 majaan / pitä pahoin käymän. Tairwan
 pitä ilmoittaman hänen pahudens / ja maan
 28 pitä asettaman idzens häändä wastan. In-
 wät pitä hänen huonestans wietämän pois /
 ja hajotettaman hänen wihans päiwänä.
 29 Tämä on jumalattoman ihmisen palcka Ju-
 malalda / ja hänen puhens perindö Juma-
 lalda.

Wers. 12. Puuttuman) Ehtä hän pahudens algus sijtä
 iloidzis / niin ei ole se cuitengan pösywäinen / waan tule hänelle
 pian carwar. v. 16. Imemän) se on / hänen pitä tärsimän sur-
 tiutta ja sydämen kipua / ja eroitettaman caitesta hywästä. v. 26.
 Puhallettu) se on / tälli Jumalalda wirtetty / ei ihmisildä pu-
 hallettu.

XXI. Lucu.

Hiob osatta Zopharin puhen wääräri / v. 1. sillä Jumala
 Ganda jumalattomaingin menestys mailmasa / lisan.
 dydätawarois ja lapsis / v. 3. mutta heidän kynsiläns sam-
 mu nopiast / ja hajotetan niincuin acanat tuules / v. 16.
 onnelliset cuolewat niincuin nefin / joca waiwatan onnet-
 tomudella / v. 22. jumalattomain rangaisfus ei ole ajalli-
 nen / waan on säästetty duomion ja wihan päiwäri /
 v. 27.

H Job wastais / ja sanoi : Cui- 1
 cat siis minun puhettani / ja an- 2
 daat neuwo teitän. Kärsi- 3
 kät / että minä myös puhuisin /
 ja pilcataa sitte minua. Puhungo minä 4
 ihmisen cansa / että minun hengen pidäis
 tästä murehtiman? Käändäkät teitän tän- 5
 ne minun tygöni / teidän pitä ihmettelemän /
 ja käten suun eteen paneman. Cosca minä 6
 sitä ajattelen / niin minä peljästyn / ja wa-
 pistus tule minun lihani päälle. **W**iri 7
 jumalattomat eläwät / tulewat
 wanhari / ja lisändywät tawaras.
 Heidän siemenens on surutoim heidän ym- 8
 bärilläns / ja heidän sikiäns owat läsnä heitä.
 Heidän huonens owat wapat pelgosta / ja 9
 Jumalan widza ei ole heidän päälläns.
 Heidän semins päästetän / ja ei käy wää- 10
 rin : heidän lehmäns poikivat / ja ei ole he-
 delmättömät. Heidän nuoret lapsens käy- 11
 wät ulos niincuin lauma / ja heidän lapsens
 hyppäwät. Heriemuidz wat trumbuilla 12
 ja candeilla / ja iloidzewat huiluilla. He
 13 wanhenewat hyrwisä päiwisä / ja menewät
 silmän räpähres helkettyn. Jotca sano- 14
 wat Jumalalle : mene pois meidän ty-
 15 köäm / en me tahdo tietä sinun teitäs. Guca
 on se Gaickiraidias / että meidän pitä hän-
 dä palweleman? eli mitä meidän siitä hyrwä
 on / että me häändä rucoilem?

Mutta cadzo / heidän tawarans ei ole 16
 heidän kadesäns / sentähden pitä jumalat-
 tomain mieli caucana minusta oleman.
 Cuinga jumalattomain kynsilä sammu / ja 17
 heidän cadotuxens tule heidän päällens?
 Hänen pitä jacaman surkiutta hänen wihä- 18
 sans. Heidän pitä oleman niincuin corfi
 tuules / ja niincuin acanat jotca tuulis-pää 19
 wie pois. Jumala säästä hänen lapsillens
 hänen saatuns. Cosca hän mara hänelle /
 silloin hänen pitä tietämän. Hänen sil- 20
 mäns pitä näkemän hänen cadotuxens / ja
 Gaickirwaldian wihasta pitä hänen juoman.
 Sillä mitä hän tottele hänen huonettans 21
 hänen jälkensä? ja hänen Gucautens lucu
 tustin tulewat puolellens. Guca tahdo 22
 opetta Jumalata / joca corkiastin duomid-
 ze? Tämä cuole waurasna ja terwenä / ri- 23

Heidän pi-
 tä miecalla
 langeman.

Hiob suet-
 tele juma-
 lattomain
 menestys-
 ren tästä
 mailmas.

Ier. 121. 1.
 Hab. 113.
 Mal. 3:13.

Heidän pa-
 hudens pi-
 tä ilmet tu-
 leman.

Ei juma-
 lattomain
 menestys
 ole pösy-
 wäinen.

Gaicki ih-
 miset owat
 cuolewat
 set.

Jumalat-
tomainran-
gaisus on
ijancaicki-
nen.

24 casna ja onnellisna. Hänen pünäästians
orvat täynnäs riesca / ja hänen luuns orvat
25 täynnäs ydyndä. Mutta toinen cuole
murhellisella mielellä / ja ei coscan syönyt ilo-
26 sa. Ja he macarwat ynnä maasa / ja madot
peittäwät heidän.

27 Gadzo / minä tunnen kyllä teidän ajatu-
ren / ja teidän wäärän aiwoituxen minua
28 vastaan. Sillä te sanotte: cusa Ruhtinan
huone on / ja cusa orwat majat / joisa juma-
29 lattomat asuit? Puhuttaco siis te näistä
ntjncuin yhteinen Canssa / ja et te tiedä / mi-
30 tä muinen meno merkidze? Sillä paha sää-
stetän cadotuxen päiwään / ja hän pösy ha-
man wihan päiwän asti: cuca sano: mitä
hän ansaidze / cosca joeu ulconaisesta otta
31 waarin? Cuca tahto hänelle costa mitä hän
32 teke? Mutta hän wiedän hautaan / ja täy-
33 ty joucos pösyä. Ojan nälsjä kelpais hä-
nelle / ja caicki ihmiset wiedän hänen peräns /
ja ne cuin orwat hänen edelläs ollet / orwat
34 epäluuiset. Mirite minua lohduitatte
turhan / ja teidän wastauxen löytän wää-
räxi.

Verf. 13. Silmän räpöyres) se on / heillä on hywät päiwät
cuoleman asti / ja niin he pääsewät yhdellä pahalla silmän rä-
päyrellä / mutta minun täytyy wielä cauwän pelco ja onnettomu-
ta kärsiä. v. 31. Costia) se on / cuca taita arwata / mitä hänelle pitä
marcettaman / paizyi ainoata Jumalata. v. 72. Joucos) se on /
hänelle on häntä walmistettu / muitten häntäin secaan. v. 33.
Ojan nälsjä) se on / lihallinen hecuma ja hywät päiwät.

XXII. Lucu.

Eliphas wahwista endisen ajatuxens / Jumalan ole-
wan ainoastians laupian jumalissille / mutta jumalat-
tomille costajan / v. 1. ja että Hiob on paha tehnyt / on
Jumala häntä rangaisnut / v. 4. joca näke caicki / ja ei
mitän ole hänelä salattu / v. 12. Tahdotcos / sano hän /
wastata niiden ajatusta / cuin pilkawat Jumalata? jor-
ca cautowat / ja heidän caluns poltetan / v. 17. neuwo Dio-
bi tunnustaman syndins ja parandaman elämäns / niin
hän saa armon Jumalalda / ja murhens lopun / v. 21. jo-
ca nöyrän corgotta ja wiattoman wapautta / v. 29.

1 **S**illoin wastais Eliphas Thema-
nist / ja sanoi: Mitä Jumala
2 wäkwätä tarwidze / eli mitä jo-
3 eu carwala hyödyttä häntä? Luu-
letcos Caickiwaldialle kelpawan/ettäs sinus
luet hywäxi / eli mitä se auttais häntä / eh-
4 lä sinun ties olisit ilman ricoreta? Luulet-
cos että hän pelkä sinua rangaista / ja län-
5 dä oikeudelle cansas. Ja / sinun pahudes
on sangen suuri / ja sinun wääräydelläs ei ole
6 loppua. Sinä olet ottanut pandin sinun

Eliphas
tahto ofot-
ta / että
Hiob ran-
gaisstan pa-
han recons
tähdän.
Iob. 35:7.

wäkwädäs ilman syytä / ja olet rähunut
waatten alastomalda. Et sinä ole anda- 7
mut wäsynelle wettä juoda / sinä olet kiel- 8
dänyt isowaiselda leipäs. Sinä olet teh- 9
nyt wäkiwalda maacunnas / ja sinä asu-
nut suures corkeudes. Lestet olet sinä la-
stenuit tyhjänä / ja taittanut orwoin käsi-
warret. Sentähden olet sinä kiertty pao- 10
loilla / ja hämmästys on sinun äkist peljättä-
nyt. Etkö sinun pidäis näkemän pimey- 11
tä / ja wedenpaisumisen peittämän sinua?

Gadzo / Jumala on ylhällä tairwas / ja
näke tähdet corkeudes. Ja sinä sanot:
mitä Jumala tietä? taitaneco hän duomi-
ta sitä cuin pimendes on? Pilkwet peittä-
wät hänen / ettei hän näe / hän waelda tai-
wan ymbäristöllä. Tahdotcos tuta mail-
man polcuja / joita wäärät lännet orwat?
Jotca ennen aicans huckunet orwat / ja we-
si on liottanut heidän perustuxens. Ne
cuin sanowat Jumalalle: mene meistä
pois: mitä Caickiwaldias taidais heidän
tehdä? Ehkä hän tähtäis heidän huonens
tarwaralla: mutta jumalattomain neuwo
olecon caucana minusta. Hurscat näkewät
sen ja iloidzewat / ja wiatoin pilka heitä.
Heidän menons pitä huckuman / ja heidän
tähtens pitä tulen polttaman.

Nijn sorwi nyt hänen cansans / ja ole rau-
hallinen / sitäs saat paljo hywä. Cuule
lakia hänen suustans / ja käsitä hänen pu-
hens sinun sydämees. Jos sinä käännät
sinus Caickiwaldian tygö / njns raketan /
ja hyljät wääräiden cauwos majastas.
Njns annat cullan mullasta / ja kirestä
cullaiset ojat. Caickiwaldias on sinun
culdäs / ja hopenata pitä paljo oleman. Sil-
loin sinun ilos pitä oleman Caickiwal-
diasa / ja nostaman castuos Jumalan ty-
gö. Sinä rucoilet häntä / ja hän cuule si-
nua / ja sinä marat lupauxes. Mitäs ai-
woit / sen hän anda sinulle menestyä / ja
walleus paista sinun teilläs. Sillä ne
cuin idzens nöyrättäwät / corgotta hän /
ja se cuin silmäns paina alas / wapautetan.
Wiatoin autetan / ja pelastetan kättens
puhtauden tähdän.

Verf. 11. Pimeydeni cudjutat tässä / murhe ja onnettomus:
mutta wäkwädeksi / onni ja terweys.

Jumala
näke ja ties
tä caicki.

Tässä lue-
tellan ju-
malatto-
main sa-
nar.

Pfal. 106
42.

Eliphas
neuwo Dio-
bi parannu-
reen.
Prov. 29:
23.

XXIII. Lucu.

Hiob wasta Eliphasta / ja ajatteli hänen wiattomaksi /
 Heikā ansaimen siitä rangastusta / v. 1. sois löydywäs
 Jumalan istuimen / ja kähpäs oikendelle hänen cansans /
 niin hän toivois woittawans / v. 4. wälittä ettei hän tai-
 da löyrd händä / ehkä cunga hän hänen kähändäs / v. 8.
 nuhtelee Jumalata / niincuin hän ei tekis hänelle oikentta /
 waan wäkiwaldta woimastans / ja niin riekko Jumalata
 wastan / v. 13.

Hiob pelkä
 Caicirwaldia
 dian duo-
 miota.

1 **H**iob wastais / ja sanoi: minun
 2 puhen on wielä murhellinen / Mi-
 3 nun woiman on heikko huocoure-
 4 ni tähden. Josca minä tiedäi-
 5 sin / cunga minä hänen löydäisin / ja tulisin
 6 hänen istuimens tygö / Ja asetaisin oikenteni
 7 hänen eteens / ja täyttäisin suuni nuhtella /
 8 Ja coettelin / mitä hän wastais minulle / ja
 9 ymmärräisin / mitä hän minulle sanowa olis.
 10 Kytelekö hän suurella woimalla minun can-
 11 sani? Allkā niin asettaco händäns minua
 12 wastan / waan pangan cohuden eteeni / niin
 13 minä kyllä woitan oikenteni. Mutta jos
 14 minä cohdaštans kähyn / niin ei hän ole siellä /
 15 menen minä tacaperin / niin en minä händä
 16 harwaidze. On hän wafemalla puolella /
 17 niin en minä händä kähitä / kätke hän hänen
 18 oikialle puolelle / niin en minä händä näe.
 19 Mutta hän tunde minun tieni / coetelcan
 20 minua / niin minä löytän niincuin culda:
 21 Sillä minä panen jalcani hänen askelillens /
 22 pidän hänen tiens / ja en poicke siitä. Ja en
 23 poicke hänen huuldens kähystä / ja kätken
 24 hänen suuns sanat / enä cuin minä welcapää
 olen. Hän on idze ainoa / cuca wasta händä /
 ja teke mitä hän tahdo. Ja ehkä hän wielä
 minulle costais minun ansioni perän / niin
 olis wielä hänen edesäns paljo tacaperin.
 Sentähden olen minä hämmästynyt händä /
 ja cosca minä sen ymmärrän / niin minä pel-
 kän händä. Jumala on tehnyt minun sy-
 dämeni pehmeri / ja Caicirwaldias on minun
 peljättänyt. Pimeys ei luowu minusta / ja
 syngöys ei kätkeä minulda.

Verf. 13. Ainoa) Niincuin / Gal. 3:20. Jumala on ainoa /
 ja sillä ainoalla ei ole yhtän wälintestä.

XXIV. Lucu.

Hiob päättä wielä / että jos ne / joita Jumala niin co-
 win rangaise / pidettäsin jumalattomina / niin seurais /
 niincuin Jumala ei tiedäis / eikä luena pidäis / mitä ihmi-
 set tekewät / hywä taieka paha / v. 1. mutta ei se ole tosi: sillä
 wäärät / wäkiwallaiset / ryödärit / warcat / huorintekijät /
 wiimein Helwetti otta pois / niincuin cuirous culutta lu-
 misen weden / v. 19. ja waieka he owat suruttomat / niin
 cuirengin he hukkuwat / v. 23.

Hiob tule
 tärsimäts
 tömäxi.

Drei Caicirwaldialda ole ajat sa-
 latut / ja ne jotca hänen tunde-
 wat / ei näe hänen päiwäns. He
 siirtäwät hänen rasans / he ryö-
 wäwät lauman / ja ruockiwat sen. He aja-
 wat orwoin Afit pois / ja ottawat leskein
 härjät pandixi. Köyhät tähty tiellä paeta
 heitä / ja siwiät maan päällä lymyttäwät id-
 zens. Cadzo / pedot corwes kähskendelewät
 tarwallans amulla warhain saalin perän /
 walmistarens pojillens ruoca. He ngttä-
 wat pellolla caiken tulon / poimewat ja hake-
 wat jumalattoman wqnamästä. Alasto-
 mat andawat he maata pacaisesa peittä-
 tä. Niin että heidän tähty wuorin turwa-
 ta / cosca sadecuro lange wuorella heidän
 päällens / ettei heillä muutoin neuwo ole.

He repiwät orwoit nististä / ja pantawat
 Köyhän. Alastoman andawat he kähä-
 werhata / ja ottawat isowaiselda jallaliset
 pois. He pufertawat ölyä heidän huonei-
 sans / ja janowat wqna cuurnites. He saatta-
 wat Ganšsan Caupungis huocaman / ja ta-
 pettuin sielut huutamān / ja ei Jumala heitä
 rangaise. Sentähden owat he wiipistynet
 walkeudesta / ja ei tunne sen tietä / ja ei pala-
 ja sen polquille. Murhaja nouse warhain /
 ja tappa köyhän ja tarwidzewan / ja on yö-
 lä niincuin waras. Salawuotisen silmät
 wartioidzewat hämätä / ja sano: ei mi-
 nua yrkään silmä näe: ja luule hänen peite-
 tyri. Pimeis mene hän huoneesen / päiwäl-
 lä he kätkewät heitäns / ja ei tahdo tietä wal-
 keutta. Sillä waieka amu heille tulis / on se
 heillä niincuin pimeys: sillä hän tunde pi-
 meyden cauhisturen. Hän mene matcan
 keriwäst / niincuin weden päällä / hänen o-
 sans pitä kirotum oleman maalla / ja ei nau-
 tidze wqmans. Helwetti otta syndiset pois
 niincuin pouta / ja niincuin cuirous culutta
 lumisen weden.

Luupiat pitä unhottaman hänen / hänen
 Silons on täynnäs madoja / ei händä pidä
 muistettaman / hän pitä särjettämän niincuin
 lahoppuu. Hän on saattanut murhellijeri he-
 delmättömän / ja ei tehnyt leskelle mitän hy-
 wä. Ja on wetännyt woimalliset alans wäl-
 läns: cosca hän seis / ei pidä hänen tietämän
 elämästans. Hän teke idzellens lewon / jo-
 hon hän luotta / ja hänen silmäns cadzowat
 heidän asoitans. He owat yrjälda corgo-
 tetut / waan he tulewat syhjän / ja cufistetan /

Jumalat
 tomat teke-
 wät rohti-
 asi paha.

Jumalat
 tomain aja-
 turet.

Wäärin
 etidät ran-
 gailtan ai-
 canans.

ja saarvat lopun niincuin caicti cappalet / ja niincuin ogas tähtläpäästä hōdān pois.
 25 Eikö se niin ole? cuca nuhteale minua walhetteliari / ja minun sanani tyhjāri teke?

Verf. 1. Ujat) Että Jumala anda jumalattomaille mitä he tahtowat / näty se niincuin et hän siitā mitān tiedäis. Että te sanotte / hän rangaitse pahoja ja ei hōwiā / niin teidān pitā myötā andaman / ettei hän niitā tiedä / jota hänen tūndewat / ja ei tiedä millā ajalla hän rangaise / jota te tehutte teidān tietāwān. v. 5. Pedot) owat ylipiät / wätiwallaiset ja tyrannit. v. 18. Ei nau-tidje) se on / Ne cuin yötengis täpōwāt / tuhlawat calums / ja jättā wāt peldons ratendamata. v. 23. Uskoittens) se on / ettei he me-telitā nostais hāndā wastan / polte hän heitā alans / ja nāin edji juonilla turwa idjellens / mutta ei se ole cauwart.

XXV. Lucu.

Bildad puhu endisellä tawallans Hiobille / ja sano: Jumala on hurscas / v. 1. ja ettei yrityän ihmisen tai-da kerscata Jumalan edes / wiattomudestans / v. 4.

Silloin wastais Bildad Suahst / ja sanoi: Eikö hallitus ja pelco ole hänen tykōnāns / jota teke rauhan corkeittens seas. Cuca woi luke hänen jouckons? ja kenen päälle ei paista hänen walkeudens? Cuinga on ihmisen hurscas Jumalan edes? eli cuinga waimon lapsi on puh-das? Cadzo / Cui ei walaise wielä / eikā tähdet ole wielä kirckat hänen silmäins edes: cuinga paljo wāhemmin ihmisen / se coi / ja ihmisen lapsi / se mato.

Verf. 2. Hallitus) Jumala on Caictiwaldias / ja hillidje eyllä suuretkin / että sinä ainoast olisite hywā: waan sinä luulet ettei hän siitā tiedä niinculms ästeim puhuit.

XXVI. Lucu.

Hiob wasta Bildadi / ja sano peräti turhāri / että he niin monaist sencaltaista hänen edesāns macliwat / co-sca hän idje sen mielellāns tūnnusta / v. 1. ja ofotta Jumalan turkimattoman ja käsitämättömān Majestetin / woi-man ja taidon / hänen ihmellisist töistāns ja regoistans / v. 8.

MJob wastais / ja sanoi: Ketäs autat? sitā jolla ei woima ole? autackos sitā / jolla ei woima ole käsiwarres? Ketäs neuwot? sitā cuin ei mitān tiedā / ja opetat woimalista toimittaman. Kenen edesās puhut / ja kenen edes henges kōy ulos? Ujat huocawat weden alla / ja ne cuin niyden seas asuawat. Helwetti on arwoi hänen edesāns / ja cado-turella ei ole peitosta. Hän wenyttā poh-jaisen tyhjān päälle / ja maa rippu tyhjān päällä. Wedet hän coco pilwōns / ja pilwet ei repe sen alla. Hän pitā istuimens / ja le-wittā pilwens sihen eteen. Hän on aset-tanut määrān wetten ymbārins / sihenasti cuin walkeus ja pimeys loppuwat. Tai-

Ei yrityän ihmisen ole puhdas Jumalan edes

Hiob wasta / ja cadzo Bildadin puhet ylösn.

Jumala on käsitämätön hänen woimasans ja taido-fans.

wan padzat wapiserwat ja hāmmāsthywāt hā-nen curiturestans. Hänen woimastans me-ri äkist pauha / ja hänen ymmārryrestāns ty-wendy meren ylpens. Tairwas tule kirckari hänen ilmāns cautta / ja hän walmistā kädē-lāns pitkän kārmen. Cadzo / nāin tapah-tu hänen tecoins cansa / mutta nāistā olem me wāhān ymmārtānet: waan cuca woi ym-märtā hänen wākerwydens yplinān?

Verf. 5. Ujat) Owat suuret walascalat / joilla ymmāre-tān suuret tyrannit mailmas. v. 7. Pohjaisen) Ei pohjan puol-da taiwasta taita muuri cudjua.

XXVII. Lucu.

Hiob otta Jumalan ja oman tūndons todistajari / ettei hän rangaista niincuin jumalatoim / v. 1. sano / ettei ulcocullatuilla ole ystān toivo / eikā Jumala cuule heidān ruocoustans / v. 8. waan heidān lapsens pitā mestattaman miecalla / ja heidān huonens pitā oleman niincuin hām-māhākin / v. 18. ei he saa mitān myötāns cuolle sans / waan cauhistus pitā heidān pādāllens tuleman / v. 20.

A Hiob wielä Sananlascuns puhui / ja sanoi: Niin totta cuin Jumala elä / jota minulda minun oikendeni kieldā / ja Caicti-waldias / cuin minun sieluni murhelliseri saatta. Niincawwan cuin minun hengen on minuša / ja Jumalalda puhallus minun si-ramisani / Ei pidā minun huuleni wāärystā puhuman / ja minun tielen ei pidā petosta ot-taman eteens. Pois se minusta / että mi-nun pitā andaman teidān myötā / sihenasti cuin minun loppun tule. En minā luorwu minun jumalijudestani / minun oikēudestani / jonga minā pidān / en minā luorwu. Minun oma tūndon ei calwa minua coco elinaicana-ni / mutta minun wiholiseni löytān jumalat-tomari / ja minun wastaharōiseni wāārāri. Sillä / mikä on ulcocullatun toivo / että hän niin ahne on / ja Jumala otta hänen sieluns pois? Luuletkos Jumalan cuulewan hänen ānens / cosca hänelle ahdistus tule? Cuinga hänelle taita olla ilo Caictiwalodialda / ja ru-coilla Jumalata jota aica?

Minā opetan teitā Jumalan kädēstä / ja mitä Caictiwaldialle kelpa / en minā sala. Cadzo / te oletta caicti taitarwanans / miri sijs te sencaltaisia turhia ashoita otatte eteen? Eāmā on Jumalalda jumalattoman palcka / ja tyrannein perimys / cuin he Caictiwaldial-da saarwat. Jos hän saa paljo lapsia / niin ne mestatan miecalla / ja hänen siitiāns ei ra-wita leiwillä. Hänen jälkēnjānens pitā haudattaman cuolemaan / ja hänen lessens ei-

Hiob wasta edesāns / ja napise Jumalata wastan.

Jumalat-tomain ja ulcoculla-cuin wid-jaurret.

Jumalat-tomain kō-rous.

16 pida itkemän. Jos hän coco raha niñcuin
tuhca/ ja walmista hänellens waatteita niñ-
17 cuin loca. Niñ hänen pita kyllä walmista-
man / mutta hurscaas puhe ne päällens / ja
18 wiatoin jaca rahan. Hän rakenda huonens
niñcuin hämmähäcki / niñcuin wartia teke
idzellens laca.

Pfal. 49:18.

19 Cosca ricas pannaan maahan / ei pida hä-
nen mitän myötäns saaman / hän arwa sil-
20 mäns / ja ei mitän löyda. Hänen päällens
lange pelco niñcuin wesi / raju ilma otta hä-
21 nen yöllä pois. Itäwuli wie hänen pois / että
hän hukku / ja tuulis pää siirtä hänen siastans.
22 Nämat Jumala hänelle lähettä / ja ei säästä
23 händä. Caicki pita hänen kädestäns puuttu-
man / hänen tähtens pita kättä paucutetta-
man ja wiheltämän / cusa hän on ollut.

Wers. 8. Ulocullatun) ulocullatuyi cudzutan täsä kirjaa
joca paicas wäärät ihmiset / niñcuin caicki owat Jumalan edes /
joilla ei uscoa ole. v. 15. Ei pida itkemän) se on / heidän pita iloidje-
man / että hän cuoti.

XXVIII. Lucu.

Hiob puhu vielä luonnollisist salatuist asioist : hopyast /
cullast / raudast / wassest / calleist kiwist etc. v. 1. Juma-
lan wiisaudest / että se caicki callimbi on / v. 12. joca cadjele
maan äret / ja näke caicki mitä tairwan alla on / v. 24. cate-
kein suurin taito on : peljätä Herä ja wälitä paha / v. 27.

Luonnollisist salatuist asioist.

1 **M**Spialla on hänen lähtemisens / ja
2 cullalla hänen sians / josa se wa-
3 letan. Rauta otetan maasta / ja
4 kiwistä wasski. Pimeydelle aset-
5 ti hän lopun / ja caiken täydellishden hän tuuti /
6 ja kiwen joca parus pimeydes on. Sitä
7 wuota sencaltainen oja / että ymbäriäsuwai-
8 set ei taida siitä salcaisin kändä ylidze. Se on
9 ihmiselle ylon sywä / ja wuota pois. Zuli
10 saadan myös maan alda / josa cuitengin wil-
11 ja päällä castwa. Saphiri löytän muuta-
12 mista paicoista / ja maan cocharoita joisa culda
13 on. Sitä polcua ei ole yrilän lindu tunde-
14 nur / eikä ahne linducan nähnyt. Ne ylypiät
15 sikiät ei ole sitä sotcunet / eikä Lejon kähnyt
16 sen päällä. Kädellä callioon ruwetan / ja
17 wuoret ylisalaisin cukiistetän. Siat laske-
18 tan callioista / ja caickein callimatkin näke sil-
19 mää. Wirrat estetan juoremasta / ja ne ilmoi-
20 tetan cuin näisä peitetyt owat.

Jumalan taito on ai-
noastans
tuttistele-
matoi.
Sap. 7: 9.
ier. 42: 18.

12 **M**itta cuinga taito löytän / ja cusa on
13 ymmärryren sia? Ei yrilän tiedä hä-
14 nen sians / eikä löytä eläwitten maasta. Sy-
15 roys sano : ei se ole minusa / ja meri sano : ei se
16 ole minun tykönäni. Ei hänest anneta cul-
17 da / eikä hopyata punnita sen hinnari. Ei S-
18 phirin culda eli callit Onichin ja Saphirin

17 kiwet ole werratut hänen cansans. Culda
18 ja Dimanti ei taita siihen werratta / eikä se
19 taita wähetetta cullaisin Glenodiaihin.
20 Ramoth ja Gabis ei ole mitän sen suhten /
21 se pidetän callimbana pärlyä. Topazi E-
22 thiopiast ei ole siihen werrattapa / ja puhtain
23 culda ei mara mitän sen suhten. Custast siis
24 taito tule / ja cusa on ymmärryren sia? Hän
25 on peitetty caickein eläwitten silmistä / ja salat-
26 tu tairwan linnuildakin. Cadotus ja cuole-
27 ma sanowat : Me olem corwillam cuullet
28 hänen sanomans / Jumala tietä hänen tiens /
29 ja tunde hänen sians. Sillä hän näke maan
30 äriñ / ja caicki mitä tairwan alla on. Niñ
31 että hän anda tuulelle hänen painons / ja we-
32 delle hänen mittans. Cosca hän aseteti satelle
33 määran / ja pitkäisen tulen leimauxille heidän
34 tiens. Silloin näki hän sen / luki sen / walmi-
35 sti sen ja löysi sen. Ja sanoi ihmiselle :
36 Cadzo / Heräran pelco on taito /
37 ja cartta paha on ymmärrys.

Wers. 3. Pimeydelle) se on / niñ sywäst wiimein caitwetan / että
se löytän joca on salatu maan pimeydes. v. 8. Wpiät siität
se on / nuoret Lejonit.

Ditia ja to-
nen taito.

XXIX. Lucu.

Hiob juttele endisen tilans / v. 1. cosca nuorucaiset pa-
lkenit / ja wanhat nousit hänen edesäns / v. 8. cosca hän
autti köyhä ja orwoja / v. 12. ja wanhurscaas oli hänen
pucuns / v. 14. cosca hän särki wäärän syömähambar /
v. 17. ja caicki tottelit hänen neuwoans / v. 21.

1 **H**Hiob puhui taas sananlascuns / ja sa-
2 noi : Ah jos minä olisin niñcuin en-
3 doisina Gucausina / niñnä päiwinä /
4 jona Jumala minun kätti. Cosca hänen
5 walkeudens paisti minun päani päälle / ja
6 minä kätwin pimeis hänen walkeudesans.
7 Niñcuin minä olin nuorna ollesani / cosca
8 Jumalan salaisuus oli minun majani päällä.
9 Cosca Caickiwaldias oli vielä minun cansa-
10 ni / ja minun poicani minun ymbäriälläni.
11 Cosca minä pestin minun tieni woilla / ja callio-
12 wuoti minulle ölywirrat. Cosca minä
13 menin Campungin porteilte / ja annoin
14 walmista istuimeni cujille. Cosca nuoret
15 näit minun / niñ he palenit / ja wanhat nou-
16 sit minun edesäni. Cosca ylimmäiset lackai-
17 sit puhumast / ja panit kätens suuns päälle.
18 Cosca Ruhtinasten äni kätti hänen / ja hei-
19 dän kielens lakeen tartui. Sillä kenen cor-
20 wa minun cuuli / hän kysti minua onnellise-
21 ri / ja jonga silmä minun näki / hän todisti
22 minusta.

Hiob juttele
endisen on-
nens.

Cuningan ja Sörstin oittawirca.

12 Sillä minä olin köyhä kuin huusi/ ja or-
 13 woja/ jolla ei auttajata ollut. Njiden su-
 naus kuin catomallans olit tuli minun pääl-
 leni / ja minä ilahutin leskein sydämen.
 14 Wanhurscaus oli minun pucun/ jonga minä
 päälleni puiin njineuin waatten / ja minun
 15 oikuten oli minun caunisturen. Minä o-
 16 lin sofian silmä/ ja ondurwan jalca. Mi-
 nänä olin köyhään Jsa/ ja jonga asiata en minä
 17 ymmärtänyt/ sen minä wisust tullein. Mi-
 nänä särjin waärän syömähambat/ ja otin saa-
 18 lin hänen hambastans. Minä ajattelin:
 minä cuolen minun pesäni / ja teen minun
 19 päiwäni njineuin sannan. Minun suuren
 putcahti weden tykönä/ ja caste pösyi minun
 20 laihoni päällä. Minun cumialisuden udi-
 stui minun edesäni / ja minun soudzen muut-
 21 tui minun kadesäni. He cuulit minun ja
 waickenit/ ja odotit minun neuwoni. Mi-
 22 nun sanain jälken ei hyrikän enämäkä puhu-
 nut / ja minun puheni tucckui heidän pääl-
 23 lens. He odotit minua njineuin sadetta.
 24 Ja arwaisit suuns njineuin ehtosadetta wa-
 stan. Jos minä nauroin heidän puoleens/
 ei he luottanet sen päälle/ eikä tohmet minua
 25 murheseen saatta. Cosca minä tulin hei-
 dän cocourqns/ njin minun tähdyni istua y-
 limbändä. Ja asuin njineuin Cuningas so-
 tarwäen kessellä / lohduittaissan murhelli-
 sia.

*Verf 6. Woilla) se on/ cosca minulla caickinaist yldätyllä
 oli/ caicki lihawana ja tynäns. v. 20. Soudzen) se on/ minun
 woiman alati enäni. v. 24. Nauroin heidän puoleens) se on/
 cosca minä ystämäliselt ja suloiselt olin heidän cansans/ ei he
 senähden rohgenet cadjo minua plön*

XXX. Lucu.

S Job sureuttele hänen wajonnen waiwoin ja wastoin.
 Kshymisijn / että nuornaisit pitäwät hänen juttuma/
 v. 1. ja jotca häneldä leipä keridist/candelenans/ v. 3. sillä
 Jumala oli ottanut häneldä pois endisen wallan/ jolla
 hän saatti heidän cuulitaxeri/ v. 11. walitta/ ettei Juma-
 la cuule hänen ruouustans / waan on hänen wihamie-
 hens/ jonga mittamattoman woiman tähden ei hän saa
 lepo/ ennuenuin cuolema hänen täälldä otta/ v. 20.

1 **N**yt minun nuorembani naura-
 2 wat minua/ joiden Jsa en minä
 3 kolis pannut minun laumaini
 4 coirain secaa. Joiden wo-
 5 man minä tyhjänä pidin / jotca ei tyällisxi
 tullet. Ne kuin näljän ja tuscan tähden pa-
 lenit erinäns corpeen / äsken turmellut ja
 köyhetyet. Jotca muelaisia rewelit pen-
 sasten ymbäri / ja catarwan juuret olit hei-
 dän ruocans. Ja cosca he njstä rewelit/ rie-

muidzit he siitä njineuin waras. He asuit
 6 cauhitain osain tykönä/ maan luolisa ja ruor-
 7 tein rotcoisa. Pensasten kessellä he huusit/
 8 ja ohdackein secaa he cocoisit heitäns. Zur-
 9 hain ja hyljättyin ihmisten lapset / kuin hal-
 10 wimmat olit maan päällä. Nyt minä o-
 11 len heidän lauluirens tullut/ ja täyty heidän
 12 juttunans olla. He cauhistuwat minua/
 13 ja ercanewat caurwas minusta / ja ei häpe
 14 sylke minun castwoilleni. Sillä hän on mi-
 15 nun köyteni päästänyt / ja on nöhyttänyt
 16 minun/ he ovat ottanet suidzet minun suu-
 17 stani. Sikiälle puolelle/ jolda minä wihet-
 18 söidzin/ asetit heidzens minua wastan ja
 19 lyckäisit pois minun jalkani/ ja teit tien mi-
 20 nun päälleni/ hucuttarens minua. He ovat
 21 cufistanet minun polcuni / se oli huokia heil-
 22 le minua wahingoitta ilman kenengän a-
 23 swuta. He ovat tullet sisälle njineuin suu-
 24 ren racoin läpidze / ja ovat secaseuraistin ca-
 25 rannet sisälle. Pelco on käändynyt minua
 wastan/ ja njineuin tuuli wainonnut mi-
 nun cumiatani/ ja njineuin juorewa pilwi
 minun autuuttani. Mutta nyt caata mi-
 16 nun sielun hänenens minun päälleni/ ja minun
 17 murhepäiwäni ovat minun kästänet.
 18 Yöllä minun luuni läwistettin caikin pai-
 19 coin läpidze. Suuren woiman cautta mi-
 20 nänä monella muoto waatetetan / ja hän on
 21 wyöttänyt minun njineuin minun hameni
 22 pään läwellä. Minä sotcutan locaan/ ja
 23 werratan tomiun ja tuhcaan.

Minä hudan sinun tygös / njin et sinä
 20 wasta minua/ käyn minä edes/ njin et siitä
 21 minusta tietäwäns ole. Sinä olet muut-
 22 tunut minulle hirmuiseri/ ja wainot minua
 23 kätes woimalla. Sinä nostat wminun tuu-
 24 leen/ ja sulat minun woimallisest. Sillä
 25 minä tiedän että annat minun cuolemaan/
 26 joca on se huone / kuin caikille eläwille on
 27 eteen asetettu. Ei hän cuitengan ojenna
 28 kättäns luutarhaan/ eikä huuda cadoture-
 29 stans. Minä itkin cowana aicana/ ja mi-
 30 nun sielun armaheti köyhä. Minä odotin
 hywä ja paha tuli/ minä odotin walkeutta/
 ja pimens tuli. Minun sisällyreni kiehu-
 wat laclamata / murhen aica on minun
 ennättänyt. Minä käyn mustettuna/ eh-
 keti Auringo minua ruscoittanut. Minä
 nousen Canssan seas ja huudan/ minä olen
 karmehten weli / ja Struzlinnun cumpa-
 ni. Minun nahcan on mustettunut / ja

Cuolema on caickein ihmisten maja.

Siob il moitta hänen plön cadgens.

31 minun luuni ovat cuitvetut. Minun can-
delen on muuttunut walituxeri / ja minun
huilun ituxi.

Verf. 10. He ne ovat Chaldealiset. v. 11. Suidzet mi-
nun suustani) se on / on minulda waunut ja asajan wiran / se
on / minun waldani ottanut pois / v. 18. Waatetetan) se on /
moninainen waiwa tule wätewäst minun päälleni / nijn etten
minä taida sitä estä / minä wöörän minuni / nijn etten minä tai-
da tulla siitä ulos / ja piteä pitämän päälläni nijn cuin hamen.
v. 24. Luutarhaan) se on / luutarhas minä cuitengin saan le-
won.]

XXXI. Lucu.

Hiob juttele coco hänen elämäns / että hän on aina
waeldanut Jumalan edes omalla hywällä tunnolla /
ja elänyt cunnialisest / v. 1. ei ole poikennut wanhursea,
uden tielä / v. 3. ei ole himoinnut muucalaisia waimoja /
v. 9. ei ole cadzonut palwelians oikeutta ylön / v. 13. on
rawinnut isowat ja waatettanut alastomat / v. 16. ei ole
turwannut tawaroihins / v. 24. eikä iloinnut wiholiffens
wahingossa / v. 29. ano / että Jumala idze hänen asians
cuulis ja duomidzis / v. 35.

Hiob päde-
tä puhens/
ja muistut-
ta wiatto-
mudens.

1 **M**inä olen tehnyt lyönon silmäini
2 cansa / etten minä cadzois neid-
3 zen päälle. Mutta mitä Juma-
4 la ylhälda anda minulle osari /
5 ja Caicirwaldias corkialda perimöxi. Ei-
6 kö wäärä pidäis näkemän sencaltaista wai-
7 waisutta / ja pahantekia sencaltaista surkeut-
8 ta kärsimän? Eikö hän näe minun teitani /
9 ja lueffele caictia minun askelitani? Dlen-
10 go minä waeldanut turhas menos / eli mi-
11 nun jalcani ktruhthanet petoreen? Punnit-
12 can hän minua oitilla waagalla / nijn Ju-
13 mala ymmärtä minun hywydeni. Dngo
14 minun askeleni poikennet tielä / ja minun
15 sydämen seurannut silmiäni / ja jotakin rip-
16 punut minun käsisiäni. Nijn minä kylwäi-
17 sin ja toinen söis / ja minun sikiäni hucuis
18 juurinens. Dngo minun sydämen wietel-
dy waimoilda / ja olengo minä wädyhnyt läi-
himmäiseni owella? Nijn minun emändän
hätwäistälän muilda / ja muut maatean hä-
nen: Sillä se on häpiä ja paha työ Duo-
maritten edes. Sillä se on tuli cuin polt-
ta cadotuxeen / ja caiken minun saatuni perä-
ti hucutta. Dlen go minä cadzonut ylön
palcolliseni oikeuden / rydellesäns minun
cansani. Mitä minä Jumalan nostua teen?
eli mitä minä wastan / cosca hän costa? Eikö
hän ole tehnyt händä / joca minungin äitini
cöhdus teki: ja on meidän molemmat cöhdus
walmistanut. Dlen go minä tielänyht tar-
widzewaisilda / mitä he minulda ovat pyh-
tänet? ja andanut leskein silmät heicöxi tulla.
Dlen go minä shönyht palani yxinäni / ettei
orwoi ole myös siitä shönyht? Sillä minun

nuorudestani olen minä ollut nijn cuin Isä /
ja hamast äitini cöhdust olen minä mielelläni
lohduuttanut.

Dlen go minä nähnyt jongun hucurwan /
ettei hänellä ollut waatetta / ja sallinut käy-
dä köyhän peittämätä? Eikö hänen suolens
ole sumannut minua / cosca hän minun lam-
masnähgoillani lämmitettin. Dlen go
minä nostanut käteni orwoja wastan / ehkä
minä näin minuni woimallisna porteiwa ole-
wan. Nijn caatucon minun hartiani la-
paluildani / ja minun kästwarthen särkyhön
luinens. Sillä minä pelkäisin Jumala-
ta / nijn cuin onnettomutta päälleni / ja en
woimut hänen cuormans canda. Dlen go
minä asettanut cullan turwaxeni? ja sano-
nut culdarouctiolle: sinä olet minun uscal-
luxen. Dlen go minä iloimnut minun ta-
warani paljoudesta / ja että minun käteni
paljo rüjsta coonnet ovat? Dlen go minä
cadzonut walkeutta / cosca se kirckast paisti /
ja Guuta / cosca se tähdellinen oli? Dngo
minun sydämen sala wietelhyt suuta anda-
man käteni? Joca myös wäärns on Duo-
marein edes: sillä nijn olisin minä tielä-
nyht Jumalan ylhälda. Dlen go minä iloin-
nut wiholiffeni wastoinkäymisest / caicta rie-
muinnut / että onnettomus tuli hänen pääl-
lens? Sillä en minä andanut minun suu-
ni syndiä tehdä / sadatellaxeni hänen sie-
luans. Eiköstä miehet / cuin minun ma-
jasani ovat / sanois: josca emme hänen liba-
stans rawitais? Muucalaisen ei pitänyt
ulcona oleman / waan waelluswäelle a-
waisin minä orweni. Dlen go minä nijn-
cuin ihminen peittänyt minun pahudeni /
salataxeni minun wäärnyttäni? Dlen go mi-
nä hämmästyhnyt suurta joucko / eli olengo
minä succulaiseni ylön cadzetta peljästyhnyt?
Minä olin äneti / ja en mennyt orwesta ulos.

Cuca andais minulle cuuldelian / että
Caicirwaldias cuulis minun pyhömä? että
jocu kirjoitais kirjan minun asiastani. Nijn
minä ottaisin sen hartioilleni / ja sidosin
ymbärilleni nijn cuin Gruunun. Minä il-
moitaisin hänelle minun askelitteni lugun /
ja nijn cuin Rubtinans candaixin sen edes.
Jos minun maan huudais minua wastan /
ja sen wagoi caicti ynnä itkiffit. Dlen go
minä sen hedelmän maxamata shönyht / ja
tehnyt peldomiesten elämän työläxi. Nijn

Hiob söis
jongun tte
joittawan
ijancacti
seyi muistot
xi / mitä
hänelle on
capastu-
nut.

castroacon minulle nifuusta obdacet/ ja ohri-
sta orjantappurat. Hiobin sanat loppu-
wat.

Verf. 21. Nostanut täteni / se on/ ajanut hänen sinne tän-
ne. v. 26. Wakteutta / Cosca minulle hywin täwi/ en minä ole
mieliskynöt siihen v. 27. Suuta andaman täteni / se on/ kehua
omista toistans/ joca ainoastans Jumalan oma on. v. 31. Ma-
jasani / se on/ minun perhen ei pidä paha suoman minun wiha-
miehilleni. v. 37. Kuchinas / se on/ wahwa ja wapifematoin.

XXXII. Lucu.

Elihu tule ja sano idzens tähän asti ollens wait / ja
cuulellens wanhembita / v. 1. waan että hän näke
ettei he woi endämbi wastata händä / ilmoitta hän hänen
taitons/ v. 6. jota hän luule idzelläns yldäkyllä olewan/
v. 17. tahto pitkällä puhellans osotta ainoastans Juma-
lan hurseayi/ mutta ne jumalattomayi / joca heitans il-
man syytä ajattelewat rangastawat / ja niin sanowat
Jumalan wääräyi/ v. 21.

Sin ne colme miestä lackaisit wa-
stamast Hiobi / että hän piti id-
zens hurseana. Mutta Elihu
BarachElin poica Busist /
Khamin sucucunnast / wihasui Hiobin
päälle/ että hän piti sieluns hurseambana
Jumalata. Ja närlästyi colmen ystäväs
päälle/ ettei he mitän wastausta löytänet / ja
cuitengin duomidzit Hiobin. Sillä Elihu
odotti nijncaurwan cuiti he puhuit Hiobin
cansa/ että he olit wanhemmat händä. Co-
sca hän näki/ ettei wastausta ollut colmen mie-
hen suusa/ wihasui hän: Ja näin wastais
Elihu BarachElin poica Busist/ ja sa-
noi:

Minä olen nuori/ ja te oletta wanhat/
Sentähden minä häpeysin / ja pelkäisin
osotta minun taitoani. Minä ajattelin:
puhucan ruodet/ ja wanhus osottacon tai-
tons: Mutta hengi on ihmises / ja Caicki-
waldian hengi teke hänen ymmärtäwäiseri.
Suuret ei ole taitawimmat / eikä wanhat
ymnärrä mikä oikeus on. Sentähden mi-
nä myös puhun/ cuulcat/ minä osotan mi-
nun tietoni. Cadzo/ minä olen odottanut
teidän puhuisan/ minä olen ottanut teidän
ymnärryestän waarin/ siihenasti että te o-
letta osannet oikeuden. Ja minä olen ot-
tanut teistä waarin / ja cadzo/ ei ole yrifän
teistä Hiobi nuhdellut / eli hänen sanans
wastata tainnut.

Mitämay te sanotte: me olemma löyynet
taidon/ että Jumala on hänen hyljännyt/ ja
ei yrifän muu. En minä siihen tydy/ engä
wasta händä/ nijncauin te puhuitte. He pel-
kärwät ja ei taida fillen mitän wastata / eikä

mitän puhua. Että minä olen odottanut/
ja ei he taida mitän puhua (sillä he waicke-
nit ja ei wasta mitän). Minä wastan cuiten-
gin osani/ ja osotan minun tietoni. Sillä
minä olen nijn täynnä sanoja / että minun
hengen ahdista minun wadzani. Cadzo/
minun wadzani on nijncauin wjina ilman hen-
getä / joca udet leilit särke. Minun tähty pu-
hua/ että minä saisin hengeni wetä / minun
tähty awata huuleni ja wastata. En minä
muoto cadzo/ engä ihmisen mielen perän pu-
hu. Sillä en minä tiedä (jos minä nijn teen)
että minun luojan temma äkist minun pois.

Verf. 2. Saisin hengeni wetä / se on/ minä lähdyin muu-
toin suurest taidost.

XXXIII. Lucu.

Elihu nuhtele Hiobi/ että hän oli sanonut idzens eti-
nen wiattomayi/ ja että Jumala rangaise händä il-
man syytä/ v. 1. sulke siitä/ että Hiobilla on wääräys/ jo-
ca rohke soimata Jumalata wääräyt / joca on caickein
hurseain/ v. 12. ja curitta ihmistä ristillä/ wapahtagens
hänen sieluns cadortyest/ v. 15. että ihmisen myös tun-
nustais sen hänellens tarpelliseri/ v. 26. tätä teke (sano
hän) Jumala usein/ v. 29.

Sule siis Hiob minun puhetta-
ni/ ja ota waari caikista minun
sanoistani. Cadzo/ minä arwan
minun suuti / ja minun sielen
puhu minun suusani. Minun sydämen
puhu oikeuden/ ja minun huuleni sano puh-
tan ymmärryren. Jumalan hengi on teh-
nyt minun/ ja Caickiwaldian hengi on mi-
nulle andanut elämän. Jos taidat nijn
wasta minua / ja tule minun eteeni. Cad-
zo/ minä olen Jumalan oina nijncauin siinä-
kin/ ja sarwesta olen minä myös tehnyt. Ei
sinun tarwita hämmästyvän minua/ ja mi-
nun käten ei ole sinulle rascas.

Sinä olet puhunut minun corwaini
cuulden / sinun ändäs tähty minun
cuulla. Minä olen puhdas ja ilman laito-
sta/ wiatoin ja synnitoin. Cadzo/ hän on
löyynyt syyn minua wastan/ sentähden pi-
tä hän minun wiholisnans. Hän on par-
nut minun jalcani jalcapuuhun/ ja lakkennyt
caicki minun tieni. Cadzo/ juuri siitä mi-
nä sulsen/ ettes ole hurseas: sillä Jumala
on suurembi cuiti yrifän ihminen. Mi-
ris rjetelet hänen cansans / ettei hän tee
sinulle lucua caikista hänen toistans. Jos
Jumala wihdoin jotakin laske/ ei hän sitä
jalist ajattele.

Wnesa yöllä/ cosca uni tule ihmisen pääl-

le/ cosca

Elihu os-
sotta missä
Hiob on
syndiä teho-
nyt.

Elihu nuh-
tule ostäwi-
tans ym-
märtämät-
tömden
tähden/ ja
rupe cam-
paileman
Hiobin
cansa.

Taito ei ta-
le pitkäst
tyäst/ waan
Jumalan
hengeldä.

16 le/ koska he macawwat wuotesa / Awata hän ihmisen corwat / peljättä ja nuhtelee heitä.
 17 Käätäreus ihmistä aiwoitusestans / ja warjellareus ylpeydest. Hän säästä hänen sielunsa cadoturest / ja hänen elämäns / ettei se mieckan langeis. Ja curitta händä kisuulla wuotesans / ja wäkerwästi caieki hänen luuns. Ja nijn toimitta hänen caubi-stuman ruoca / ja hänen mielens khylyttämän. Hänen lihans surcastu / nijn ettei sitä nähdä / ja hänen luuns särkywät nijn ettei ngtä mielellä cadzella. Että hänen sieluns lähene turmelusta / ja hänen elämäns cuolemata.
 23 Jos yri Engeli tuhannesta tulis ilmoittaman ihmiselle Jumalan wanhurscautta. Nijn hän armahdais händä / ja sanois: hän pelastetan menemäst alas turmelureen: sillä minä olen löynnnyet sorwimmon. Hänen lihans tuorehticon jällens / ja tulcon taas nuorexi paremmin kuin ennen. Hän rucoile Jumalata / joca hänelle osotta armon / händä anda castwons nähdä ilolla / ja mara ihmiselle hänen hurscaudens. Hän tunnusta ihmiselle / ja sano: minä olen syndiä tehnyet ja oikeuden waändännyet / waan ei se minua auttanut. Hän on kirwottanut minun sieluni / ettei se tulis turmelureen / waan että minun elämän näkis walkeuden.
 29 Cadzo / nämät caieki teke Jumala idze-cullengin cahdest eli colmast. Tuodareus heidän sieluns jällens turmeluresta / ja walaistareus elkwitten walkeudella. Hiob ota tästä waari ja cuule / ole myös äneti että minä puhuisin. Mutta jos sinulla on jotakin puhumist / nijn wasta minua. Sanos: oleckos wanhurscas? minä mielelläni cuulisin / jos et sinä oleckan / nijn cuule minua ja ole äneti / minä opetan sinulle taidon.

Wers. 14. Ajattelle) Niincuin ihminen tegon 'Alken pida neuwo/ catu ja muuttais. Israelin hallidzia (sano Samuel) ei cadu eitä muuta / 1. Sam. 15:29. v. 17. Käätäreus! Niincuin Abimelechin / Gen:20:3. v. 21. Cadzella) se on/ että hänelle näty hukkuwan / nijn ettei hän näe eitä cuule. v. 29. Cahdest eli colmast) se on / usein.

XXXIV. Lucu.

Elihu nuhtelee Hiobi / että hän oli sanonut: jumalisten käh tästä mailmas niincuin jumalattomaingin / jonga hän luule Jumalan pilcayi / v. 1. sillä ei Jumala ole wäärä eitä poiecke oikeudest / v. 11. löhdäis kyllä syyn caieki rangaittareus / jos hänellenijn kelpais v. 14. ei hän cadzo suurten muoto / waan näke ja tietä caieki asiat / ja rangaise idzeccatkin niincuin hän on ansainnut / v. 16. anda toisians ulcoellatum hallita Caissan syndein

tähden / v. 30. ja nijn Elihu totwotta Jumalan rangaitsewan Hiobi / että hän nijn pilcallifest puhu / v. 35.

Elihu wielä sanoit: Te taitawat cuulcat minun puhettani / ja te ymmärtäwäiset ottacat corwijn: Sillä corwa coettele puhen / ja sinu maista ruan. Pyytäkämme duomio / tietärem kessenäm mikä hyrwä on. Sillä Hiob on sanonut: minä olen hurscas / ja Jumala on kieldännyet minulda minun oikeudeni. Minun täyty walhetella / ehkä minulla wielä oikeus olis / minä waiwattan ilman anstota minun nuolildani. Cucca on Hiobin wertainen / joca irwitöstä suonqncuin wettä. Ja käh pahantekijten cansa tiellä / nijn että hän waelda jumalattomain cansa? Sillä hän on sanonut: ehkä jocu olis hurscas / nijn ei se cuitengan Jumalalle mitän kelpa / cuulcat taitawat minua.

Pois se että Jumala olis jumalatoim / ja Caiekiwaldias wäärä. Waan hän anda idzeccullengin ihmiselle anstions jalken / ja mara työns jalken. Ilman epäilemätä / ei Jumala duomidze ketän wääräydellä / eikä Caiekiwaldias käännä oikeutta. Cucca on asettanut ne kuin maan päällä orwat / ja cucca on pannut coco maan pyrin? Jos hän tahdois / nijn hän wois caiekein hengen ja elämän coota työns. Caieki liha cuolis yhten / ja ihminen tulis tuhwarin jällens.

Dngo sinulla ymmärrystä / nijn cuule näitä / ja ota waari minun puheni änestä. Tairwutaisco jocu sentähden oikeuden / että hän wiha händä / ja tahdoisickos jalon ja hurscan duomita jumalattomari? Pidaistkö sanottaman Cuningalle: sinä Belial / ja Ruhtinalle: te jumalattomat. Joca ei cuitengan cadzo Ruhtinain muoto / eikä tunne enä sitä cunnialista kuin kōyhäkän: sillä he orwat caieki hänen käsilans. Picaiefest täyty ihmisen cuolla / ja puolinostä hämmästyä ja hukkuwa / wäkerwä woimatoimna otetan pois. Sillä hänen silmäns näkewät jocaidzen tien / ja cadzo caieki heidän askelens. Ei pimiä eikä warjo ole / että pahantekijät heitäns sittä salawat. Sillä ei se ole yhdellekän sallittu / että hän tule Jumalan cansa oikeudelle.

Elihu osotta ettei Jumala ole wäärä / joca on coco mailman duomari.

Pfal. 10:4
29.

Elihu osotta ettei Hiob rangaitse wiatto malt.

Deut. 10:17.
2. Par. 19:7.
Sap. 6:8.
Eccl. 35:16.
Rom. 2:11.
Gal. 2:6.
Eph. 6:9.
Col. 3:25.
Aet. 10:34.
1. Pet. 1:17.

Jumala
asetta Eus-
ningat/ toi-
set wir-
caan/ toiset
pois wiral-
da.

24 Hän muserta monda epäluccista tuima/
25 ja asetta muita heidän saans. Että hän
tunde heidän työns / ja eukista heitä yöllä/
26 että he muserretan ricki. Hän heittä jumal-
27 lattomat ilmeifestä cocoon. Ettei he hän-
28 da seurannet / ja ei tahtonet hymmärtä hänen
teitäs. Että waiwaisten huuto tulis hä-
29 nen eteens / ja hän cuulis wiheljäisten huu-
don. Jos hän anda rauhan / cuca tahto
30 cadotta? ja jos hän peittä castoons / cuca
taita cadzoa hänen päällens / Ganssan ja ih-
31 misten seas? Nijn anda hän ulocullatum
hallita Ganssa ja waiwata.
32 Minä puhun Jumalan edes / joca sa-
noi: minä olen säästännyt / en minä turmele.
33 Ellen minä ole osannut / njn opeta minua
paremmin. Jos minä olen puhunut wää-
34 rin / njn en minä sitä sillen tee. Minä o-
dotan sinulda wastausta: sillä sinä hyljät
35 caickt / ja olet sen alcanut / ja en minä. Jos si-
nä nyt jotakin tiedät / njn puhu / toimellisten
miesten sallin minä kyllä puhua minulleni / ja
36 taitawa mies cuule minua. Mutta Hiob pu-
hu tyhmäst / ja hänen puhesans ei ole hymmä-
37 rystä. Minun Isän / anna Hiobi coetel-
da loppun asti / että hän käända idzens wää-
räin ihmisten tygö. Hän on paidzi endi-
siä syndejäns wiela nyt pilcannet / hän on
meitä pititellyt / ja paljo Jumalata wastan
napisnut.

Verf. Minun nuolildani) se on / Jumalan nuolet joca mi-
nusa owat. v. 30. Waiwata) se on / hän anda corannin halli-
ta / joca päällepänoilla ja cuormalla waiwa Ganssa.

XXXV. Luccu.

Elihu nihtelee Hiobi / että hän on walittanut idzens
wiattomast kārswän / eikä löytävän waiwasans nhy-
tän lepo / että hän on nihtetomast elänyt / joca Esihun
mielest oli puhuttu wäärin / v. 1. sillä jos sinä syndiä teet /
sano hän / taidarcos Jumalata wastan mitän tehdä / eli
jos sinä olet hursecas / taidarcos hänelle mitän anda / v.
4. duomio on tapahutuwa / jona Jumalan wiha ilmei tu-
le / v. 14.

1 **E**lihu sanoi: Luulecos sen
2 **S**oikiari / että sanot: minä olen
3 **H**ursecambi Jumalata / Sillä si-
nä sanot: cuca luetan joxikin si-
4 nun edesäs? mitä se autta / jos jocu wälttä
5 syndiä? Minä wastan sinua sanoilla / ja si-
6 nun ystärwitäs sinun cansas. Cadzo tai-
waseen ja näe / ja cadzo pilwijn / että ne owat
corkiammat sinua. Jos sinä paha teet /
mitäs taidat hänelle tehdä? ja jos sinun pa-
hudes on suuri / mitäs taidat hänelle tehdä?

Ei ihmisen
höödyrä eli
wahingoid
je Juma-
lata / juma-
lattomu-
della eli ju-
malisudel-
la / waan
idzens ja
muita.

7 Ja jos sinä olet hursecas / mitäs ta dat hänel-
le anda? eli mitä hän otta sinun kädestäs:
8 Ihmiselle sinun caltaiselles / teke sinun pahu-
des jotakin / ja ihmisen lapselle sinun hur-
scades.

9 Ne huutawat cosca heidän paljo wäki-
walda tapahutu / ja walittawat woimalli-
10 sten käsivaritta / Jotca ei sano: cusa on Ju-
mala minun luojan / joca yöllä teke wirret?
11 Joca meitä oppenemmaxi teke eläimitä
maan päällä / ja taitawammari taitwan
12 linduja. Mutta ne myös walittawat pa-
13 hain ylypeyttä / ja ei hän cuule heitä. Sil-
lä ei Jumala cuule turha / ja Gaietiwaldias
14 ei cadzo sitä. Nyt sinä sanot: et sinä näe
händä / mutta duomio on hänen edesäs /
15 waan odota händä. Jos ei hänen wihans
njin älyt costa / ja ei ole tietärwanans / että
16 sinä njn monda ricosta on. Sentähden
on Hiob turhan suuns arwannut / taitamat-
tomilla sanoilla.

Verf. 10. Teke wirret) se on / linduin laulut / eli hengelisest /
cuiin ihminen waiwas tiptä Jumalata / Psal. 42: 9.

XXXVI. Luccu.

Elihu osotta wiela Jumalan hursecari / v. 1. joca ran-
gaise jumalattomia / murta hywille teke hän hywä /
v. 5. että toisians hywid curitetan / tapahutu etid he
käännyisit pois synnist ja edzisit armo / v. 9. luule Hiobin
rickonen Jumalata wastan / sentähden olis hänen paras
käända synneistä pois / v. 16. sillä Jumala teke wäkerwi-
tä töitä / v. 22.

1 **E**lihu puhui wiela / ja sanoi: Odo-
2 ta wiela wähä / minä osotan sinul-
3 le sen: sillä minulla on wiela nyt
jotakin Jumalan puolest sanomist. Mi-
4 nä tuon minun hymmärryreni cauca / ja oso-
tan että minun luojan on hursecas. Mi-
5 nun puhesan ei ole / ilman epäilemätä / pe-
6 tosta / minun hymmärryren on wispitöin si-
nun edesäs. Cadzo / ei Jumala hyljä woi-
7 mallisia: sillä hän on myös woimallinen
sydämens wäestä. Jumalatoinda ei hän
8 warjele / waan autta köyhä oikeuteen. Ei
hän käännä silmiäns pois hursecasta / ja Gu-
9 ningat anda hän istua istuimellans tancat-
kifest / että he corkiari tulewat. Ja ehkä
10 fangit olisit jalcapuusa / ja sidottuna surku-
den köysillä. Nijn hän ilmoitta heille hei-
11 dän työns ja ricorens / että he owat tehnet
wäkiwalda. Ja awa heidän corwans cu-
ritureen / ja sano heille: että he käändaist
heitäs pois wäärystä. Jos he cuule-
wat ja palwelewat händä / njn he hywis

Eiha jawe-
ri lulle / et-
tei Jumala
pidä lucua
käsiälä-
stans.

Elihu osot-
ta taas Ju-
malan
wanhur-
scaden hä-
nen töi-
stäs.

12 päivis vanhenewat ja ilolla eläwät. Jos
ei he cuile / niin he caaturwat miecalla / ja
huccurwat ennencuin he sen harwardzewat.
13 Oleocullatut / cosca wiha tule heidän pääl-
14 lens / ei huuda / Cosca he fangina orwat
niin heidän sieluns cuole nuorudesa / ja
15 heidän elämäns huorintekidän seasa. Mut-
ta waitwaista autta hän waitwaifudesans /
16 ja arwa köyhän corwan murhesa. Hän
temma sinun arwaran abdisturen kidasta /
jolla ei pohja ole / ja sinun pöydälläs on le-
17 po / tähtetty caikella hyrwällä. Mutta si-
nä teet jumalattoman asian hyrwäri / niin
18 että hänen asians ja oikeudens pösy. Cad-
zo / ettei wiha ole wietellyt sinua woimafas /
19 eli suuret lahjat ole käändänet sinua. Lu-
letcos hänen huolewan jalouffas / culda eli
20 songun wäkeröyhtä ja wara? Ei sinun tar-
wita ikäwöidzeman yötä / caratares ihmi-
21 sten päälle heidän stallans. Carwata si-
nuas ja älä käännä sinuas wäärhyteen / niin-
cuims surkeuden tähden ruwennut olet.
22 Cadzo / Jumala on corkia hänen woima-
fans / cuca on sencaltairen opettaja cuin
23 hän on? Cucca tutki hänen tiens? ja cuca sa-
24 no hänelle: sinä teet wäärin. Muista että
yllytät hänen töitäs / niincuin ihmiset wei-
25 sarwat. Sillä caicki ihmiset sen näkerwät /
26 ihmiset näkerwät sen cauca. Cadzo / Ju-
mala on suuri ja en me tiedä / hänen woosi-
27 lucuns orwat arwamattomat. Hän teke
28 weden pienixi pisaroxi / ja aja pilwens co-
29 coon sateri. Että pilwet wuotarwat ja pi-
30 saroidzewat wahwast ihmisten päälle. Co-
31 sca hän aicoi hajotta pilwens ja masans hy-
32 minän / Cadzo / niin hän lewittä walkeu-
dens heidän päällens / ja peittä meren syry-
33 den. Sillä siellä duomidze hän Canssan /
ja anda ruwca runfast. Hän peittä wal-
keuden niincuin käsillä / ja käffe sen palata.
33 Sen ilmoitta hänen lähimmäisens / joca on
pitkäisen wiha pilwisä.

Wers. 27. Pienixi pisaroxi) Descriptio poetica tempe-
statis.

XXXVII. Lucu.

Elibu luettele wiimein Jumalan suuria teoja luon-
nosa / cuin on: pitkäisen paucina ja tulen leimaus /
v. 1. lumi / sade / pilwet ja ilma / v. 6. osotta näistä Ju-
malan wäen ja caickiwaldiaifuden käsittämättömäxi
v. 24. orwat sentähden caicki luondocappalet welcapää
osottaman hänelle cuulaisuden ja nöhryden / ei turha
puhunan Jumalan teoista / ja tulkisteleman hänen kä-
sittämättömiä duomioitans / v. 24.

Sitä hämmästy minun sydämen
ja wapise. Cuulcat hänen wi-
hans huuto ja hänen ändäns /
joca hänen suustans läy ulos.
Hän toimitta sen oikein caickein taitwasten
alla / ja hänen leimaurens paista maan ä-
ris. Hänen jälkensä cuulu pitkäisen yly-
nä / ja hän ylyise suurella änellä / ja cosca hä-
nen ylyindäns cuullan / ei sitä taita estä. Ju-
mala ylyistä ihmellifest / ja teke suuria ja tut-
kimattomita töitä. Hän puhu lumelle / ja
se cohta tule maan päälle / ja sadecuurolle / ja
niin sadecuurolla on woima. Hänen käde-
fäns orwat caicki ihmiset kätettyt / että Cans-
sa tunde hänen tecons. Medžän pedot pa-
kenewat warsoon / ja pösywät paicafans.
Etelästä tuule tuulispää / ja pohjasta kyl-
mä. Jumalan hengestä tule packainen /
ja suuri wesi / cosca se tule. Parut pilwet
hajowat / että setjes tulis / ja hänen wal-
keudens lewittä idzens pilwein läipidze.
Hän käändä pilwens cunga hän tahto / teke-
män caickia mitä hän tahto maan pyrin pääl-
lä. Jos se tapahdu yhdelle succunnalle eli
maacunnalle / cosca hän löytän laupiari.
Cuules näitä Hiob / seis ja ota waari
Jumalan ihmellistä töistä. Tiedätkos co-
sca Jumala saatta nämät heidän päällens /
ja cosca hän anda hänen pilweins walkeu-
den paista? Tiedätkos cuinga pilwet hajot-
tarwat heitäs? Cucca näitä ihmeitä täydel-
lifest tietä? Että sinun waattes lämb-
wät / cosca ilma tywendy etelästä. Ja sinä
lewität hänen cansans pilwiä / joca wah-
wat orwat / niincuin walettu speili. Mi-
täst me sanom hänelle: sillä en me ulotu hä-
nen tygöns pimeydeldä. Cucca luettele hä-
nelle mitä minä puhun / jos jocu puhu / niin
hän niellän. Ei nähdä nyt walkeutta jo-
ca pilwis leimahta / waan cuin tuuli puhal-
da niin seijesty. Pohjaisest tule culda / pel-
jättäwän Jumalan cunniari. Mutta Caic-
kiwaldiaista ei he taida löytä / joca on niin
suuri woimasa: sillä ei hän lucua lasse hä-
nen oikeudestans / ja hurscast asiastans.
Sentähden tähty ihmisten händä peljätä / ja
ei hän pelkä yhtän taitawata sydäimestä.

Wers. 7. Kätettyt) se on / cosca ylyise / niin paetan pelgon
tähden. v. 22. Culda) se on / feltä ilma niincuin culda.

XXXVIII. Lucu.

Äsä aljetan usi saarna / cusa Jumala idze tuulisa
puhu Hiobille / ja nuhtele händä napifnen händäns

wastan

Oleocullas-
tun rangai-
sius on es-
päillys.

Jumala on
woimalli-
nen ja teke
woimalli-
sia töitä.
Ier. 42: 19.

Elibu
wahwista
Jumalan
mittamat-
toman tot-
don.

Ei yrtän
taida Ju-
malan töitä
tulkistella.

Ei Jumala
tee lucua
edistans.

wastan ja cudzunen oikeudelle / v. 3. joca on nijn wäke.
 wä/ että hän on maan perustanut / ja lukinnut meren
 owinens / v. 8. pannut amuruscolle sians / v. 12. tult.
 stellut meren sywydet / pimenden owet/ maan serwyden ja
 tiera caitkein ihmisten päiwät / v. 16. joca tiera custa lu-
 mi/ raket / walkeus/ilma / sadecuro / pitkäisen jylwid ja
 leimaus/ easte/ jää ja härmä tulewat / v. 22. hallidje myös
 tähdet raiwaisa / v. 31.

HEXRA wastais Hiobi tuu-
 1 lispäästä/ ja sanoi: Cucca on se
 2 joca taidosans nijn ery/ ja puhu
 3 nijn taitamattomast? Wyötä
 4 suoles nijnkuin mies. Minä kysyn sinulle:
 5 opeta minua. Cucas silloin olit/ cosca mi-
 6 nän maan perustin? Sanos minulle se / o-
 7 letcos nijn taitawa/ tiedätkös cuca hänen
 8 määrans asettanut on/ eli cuca on wetännyt
 9 otjennus nuoran hänen päällens? Eli mi-
 10 hingä owat hänen jalcaus wajotetut/ ja cu-
 11 ca on hänen culmakiwens lastenut? Cosca
 12 amutähdet ynnä minua kytit/ ja caitci Ju-
 13 malan lapses riemuidyt. Cucca on lukinnut
 14 meren owinens / cosca se ratkeis nijnkuin
 15 äitin cohdusta? Cosca minä puetin sen pil-
 16 willä/ ja kääreit syngendellä nijnkuin capa-
 17 loilla? Cosca minä estin sen paisumisen kää-
 18 skylläni/ ja asetin siihen teljet ja owen eteen.
 19 Tule tähän asti ja ei edemmä/ täsä pitä si-
 20 nun yllimmät aldös asettuman.

Dletcos eläisäs käskenyt amulle/ ja a-
 12 muruscolle osottanut hänen sians? Käsit-
 13 tä maan äriä/ ja puhdisti siestä jumalatto-
 14 mat. Ja muutetan nijnkuin sinetin sawi/
 15 nijn että he tulewat nijnkuin waate. Ja
 16 jumalattomilda otetan pois heidän walkeu-
 17 dens/ ja ylpeitten käsiwarssi ricotan. Dlet-
 18 eos tullut meren pohjaan/ ja waeidanut sy-
 19 wyden jalkia. Dngo cuoleman owet co-
 20 scan aurwenet etees/ eli oletcos nähnyt pi-
 21 menyden owet? Dletcos ymmärtännyt cuin-
 22 ga lewiä maa on? Annas cuulla/ tiedätkös
 23 caitci nämät? cuca on sinne tie cusa walkeus
 24 asu? ja cuca on pimenden sia? Ettäs saat-
 25 taisit hänen rajoillens/ ja osaisit polgut hei-
 26 dän huonesens. Tiesitkös coscas syndyrwä
 27 olit/ ja cuinga paljo sinulla päiwä olis?
 28 Dletcos siellä ollut custa lumi tule/ eli
 29 oletcos nähnyt custa raket tulewat? Jot-
 30 ca minä olen tallella pitännyt murhepäiwän
 31 asti/ sodan ja tappeluren päiwän asti. Cui-
 32 ga polgun cautta walkeus hajotta hänen/ ja
 33 itätuuli tuule maan päälle. Cucca on
 34 sadecuroolle iacanut juoruns/ ja pitkäisen
 35 walkialle ja jylinälle hänen tiens? Nijn et-

tä se sata sengin maan päälle/ josa ei ketän
 27 ole/ corwesa/ josa ei yhtän ihmist ole. Että
 28 se tähtäis erämaan ja corwen / ja saattais
 29 ruohot wihottoman. Cucca on saten Jsa?
 30 cuca on synnyttännyt casten pisarat? Ke-
 31 nen cohdusta jää on tullut? ja cuca on här-
 32 män synnyttännyt raiwan alla? Että west
 33 on peitos nijnkuin kiwi/ ja sywydet pösy-
 34 wät ylhällä. Taidatcos sito seolaisen si-
 35 tet/ eli päästä Orionin siten? Taidatcos
 36 tuoda cointähdet edes aicanans/ eli otawan
 37 taitwast lastens päälle. Tiedätkös cuinga
 38 taitwas hallitan/ eli taidatcos hänen halli-
 39 turens toimitta maan päällä?
 40 Taidatcos jylinä wiedä ylös pilwijn/
 41 eli peittäkö sinua weden paljous? Taidat-
 42 cos lähettä pitkäisen leimauret matcan me-
 43 nemän/ ja sanoman: täsä me olemma? Cu-
 44 ca on asettanut taidon salaisuteen: cuca on
 45 ajaturille andanut toimen? cuca on nijn tai-
 46 tarwa/ että hän pilwet luke taita? Cucca taita
 47 tukita westtydyt taitwasa. Cosca tomu ca-
 48 stu ja juore yhten/ ja cocaret ryhtywät toi-
 49 nen toiseens.

Wers. 14. Sinetin) se on / heidän wireans ja menons/
 joihin he luortawat idzens / nijnkuin se olis sinetillä painettu.
 v. 36. Salaisuteen) se on / syöämeen.

XXXIX. Lucu.

HEXRA sano wielä Hiobille hänen taitons ja työns
 1 taittamattomasti/ jonga hän osotta luondocappalten
 2 tuomisest ja luontost: sillä hän ruocki leionit ja Carnein
 3 pojat/ joca händä huntawat/ v. 1. tuocki medjän elätmet
 4 tedolla/ ja ihmelisest hallidje/ v. 4. Cadjo caitcia linduja/
 5 että he poicans cuorivat/ v. 16. anda herwoisille woiman
 6 joraan/ v. 22. corcalle saalins / v. 29. Käste Hiobin
 7 jano/ mitä hän jumalattomast händä wastan puhunut
 8 on/ v. 34. Hiob tunnusta idzens wicapäxy/ ja lupa ettei
 9 hän nijn enämbi tee/ v. 37.

Taidatcos naaras Lejonille anda
 1 hänen saalins ajarens taca/ ja
 2 raxwita nuoret Lejonit? Nijn että
 3 he macarwat siollans / ja lewä-
 4 jäwät luolisans josta he wätyhwät. Cucca
 5 walimista Carneille ruan/ cosca heidän poi-
 6 cans huutawat Jumalata/ ja cosca ei he tie-
 7 dä eryris cusa heidän ruocans on? Tiedät-
 8 kös cosca medjätuohet poikivat/ eli olet-
 9 cos harwainnut peorat lähwän tynenä. D-
 10 letcos lufenut heidän Cucautens/ cosca ne
 11 tähdellans owat/ eli tiedätkös ajan cosca
 12 he poikivat. He cumartawat heitans poi-
 13 keisans/ ja ajawat sen pois josta heillä lipu-
 14 on. Heidän poicans liboivat ja castarwat
 15 jyrwistä/ ne menewät ulos ja ei palaja hei-

Carnein po-
 jat opetta-
 wat meitä
 huutaman
 Jumalata.
 Pfal. 147:9.
 Pfal. 104:21
 March. 6:
 26.
 Luc. 12:24.

HEXXII
 osotta Hiobille wan-
 hurseaus
 dens/ hä-
 nen regois-
 sians.

Jumalata-
 tomar/ cuo-
 lema ja
 helwetti
 owat Ju-
 malan woi-
 man alla.

Ilma ja
 muodentur-
 lo tule
 HEXRAL-
 da.

8 dän tygöns. Cucca on medžan pedon an-
 danut niyn wapana kända? cucca on med-
 9 žan pedon stien päästänyt? Joille minä
 olen erämaan huoneri andanut / ja corwen
 10 asuinfiari. Hän cadžo ylön Caupungin
 11 pauckinat. Waatian huuto ei hän cuule/
 hän cadžo ruorella laiduindans / ja edži
 12 cusa wiherjäist on. Luuleccos Yrisarwi-
 sen palwolewan sinuas / ja olewan sinun sei-
 13 melläs. Taidatcos sito iken hänen päällens
 kyndäres / niyn että hän kiscois keto laros si-
 14 mun peräsäs? Taidatcos sinus luotta häneen
 ehkä hän paljo woi / ja anda hänen edestäs
 15 työtä tehdä? Bscotcos hänen siemenes co-
 tia tuowan / ja rühees cocorwan.
 16 Dwatco Kikincucoin sulgat caunemmat
 17 sinulda cuin Storkin eli Sthrution sulgat?
 joca munans jättä maahan / ja anda maan
 18 lämbymän hauto niytä. Hän unhotta ne
 19 tallattawan / ja että peto ne rickois. Hän
 on niyn corwa poikians wastan / cuin ei ne
 20 hänen olisktan. Ei hän tottele turhan
 työtä tehdä: sillä Jumala on hänelä tai-
 don ottanut pois / ja ei ole andanut hänelle
 21 ymmärrystä. Cosca hän ylöndä idzens cor-
 keuteen / ja naura sekä herwoista ja miestä.
 22 Taidatcos anda herwoiselle wäen / eli
 taidatcos caunista hänen caulans hirmumi-
 23 sella. Taidatcos peljättä hänen niyncuin
 heinäsiicat? peljättäpä on hänen sierami-
 24 tens kytos. Hän cairwa maata carwoil-
 lans / on riemuinen ja mene harniscoittua
 25 wastan. Hän naura pelco ja ei hämmästy-
 26 eikä pakene miecka. Ehkä wielä wüni cali-
 sis händä wastan / ja keihät ja kilwet wäl-
 27 kyisit. Hän cuorseu ja pudistele / ja ei tot-
 28 tele wassitorwen helinätä. Cosca wassit-
 torwi soi / luicka hän / hui / ja haista sodan
 taamba / Ruhtinasten huudon ja riemun.
 29 Lendäkö haucka sinun ymmärryrestäs / ja ha-
 30 jotta siipens etelän käsin. Lendäkö Cosca
 sinun käskestäs niyn corkialla / että hän tele
 31 pesäns corkeuteen. Hän asu ruorilla ja
 olestele ruorten cuculoilla / ja wahwoisa
 32 paicoisa. Sielä hän wartioidze ruoca /
 ja hänen silmäns näkewät caurwas. Hä-
 33 nen poicans särpäwät werta / ja cusa raato
 on / siellä myös hän on.
 34 JA HERA wastais Hiobi / ja sanoi:
 35 Joca rütele Catefwaldian cansa / eikö
 hänen pidäis sitä wahwistaman? ja se cuin

mihtele Jumalata / eikö hänen pidäis wa-
 staman?

36 **H** Job wastais HERA / ja sanoi: Cad-
 37 žo / minä olen halpa / mitä minä wastan?
 ja lasten kätteni suuni päälle. Minä olen
 kerran puhunut / en minä enämbi wasta / en-
 gä toiste sitä enä tee.

Vers 23. Ristos) se on / hän on sitä rohtämbi ja usjambi /
 ja cuorseu niyncuin hän idžiäns terseats / jotatin cauhjata / cuin
 jota ja tappelus käsis olis. v. 27. Ei tottele) se on / hän on
 niyncuin ei hän siitä lucua ensingän pidäis / joca cuitengin niyn
 cauhia on.

XL. LUCU.

H ERA kysh Hiobille jos hän woi jylstä taitwas niyn.
 Cuin hän / v. 1. ja alenda suuret ja ylpiät / v. 6. puhu
 Behemothist / jonga hän luonut on / ja käste Hiobin cad-
 žo hänen jäsenitäs ja woimans / v. 10. joca juodesans
 näty caiken Jordanin tyhiändäwän / v. 18. cuitengin
 hän saawuteran ja nuoralla sieramee läpidze pistetan /
 v. 19.

J A HERA wastais Hiobi tun-
 1 liepäästä / ja sanoi: wyötä suo-
 2 les niyncuin mies. Minä ky-
 3 syn sinulle ja wasta sinä minua.
 4 Pidäiskö sinun minun duomioni tyhiäri te-
 5 kemän / ja minua wääräri soimaman / että
 6 idze olisit hursecas? Dngo sinulla käsivarfi
 7 niyncuin Jumalalla / ja taidatcos yhdencal-
 8 taisella änellä jylstä hänen cansans. Cau-
 9 nista sinus coreudella / corgota sinus / pue-
 10 ta sinus kytorella ja cumnialla. Heitä si-
 11 nun julmudes wiha / cadžo caicfia ylpeitä /
 12 ja nöyrytä heitä. Ja cukišta jumalatto-
 13 mat paicastans. Hauta heitä caicfia maa-
 14 han / ja upota heidän jaloudens kätöön.
 15 Niyn minä tunnustan sinun oiktan kates aut-
 16 tarwan sinua.

17 Cadžo Behemothi / jonga minä wieres
 18 tehnyt olen / joca syö heiniä niyncuin härkä.
 19 Cadžo / hänen wäkens on hänen cupeisans /
 20 ja hänen woimans wadzans narwasa. Hä-
 21 nen händäns ojendu niyncuin Cedripuu / ja
 22 hänen salaisencaluns suonet orwat niyncuin
 23 puun orat. Hänen luuns orwat wahwat
 24 niyncuin wassit / hänen ruotons niyncuin rau-
 25 taiset seipät. Hän on alcu Jumalan teistä /
 26 joca hänen tehnyt on / hän woitta hänen mie-
 27 callans. Wuori canda hänelle ruohot /
 28 ja caicfi pedot leitidzewät siellä. Hän ma-
 29 ca mielelläns warjosa / caifilois ja mudasa.
 30 Pensas peittä hänen warjollans / ja ojan
 31 halawat peittäwät hänen. Cadžo / hän laino
 32 wirran ja luule cuitwarwans Jordanin suul-

1 Ihminen
 heikous
 ei ole wero-
 rari wedets
 täpä Ju-
 malan woi-
 maan ja
 wätewoi-
 teen.

Behemoth.

19 **lans.** Hän saavutetan nähdens / ja pau-
loilla pistetan hänen nenäns läpidze.

Verf. 10. Behemoth) Behemothi endzutan caikki suuret ja hirmuiset pedot/ ja Lewiathani caikki suuret ja hirmuiset calat/ waan täsä puhu hän Pertelen ja hänen jouctons woimast täsä mailmas.

XLI. Luccu.

Lata wastan/ waan olis hänelle cuulainen/ tshy myös ios hän taita Lewiathanin wetä conculla ja panna rengan sieramiin/ v. 20. leikitä hänen cansans niincuin linnun cansa/ ja saawutta hänen wercolla/ v. 24. puhu Lewiathanin wäkwydest/ v. 1. jonga suomuyet owat niincuin kilwet/ v. 7. silmät niincuin amurusco/ v. 9. suusta käy ulos palawainen liecki / ja jäsenet owat kinnitetyt luiaf toinen toiseens/ v. 13. ei hän tottele miecka/ keihästä ja rauta/ v. 17. ja ei taita mitän werrata hänen wäkwyteens/ v. 22.

20 **A**idatcos wetä Lewiathanin
ongella/ ja sito hänen kielen nu-
21 ralla? Zaidatcos panna ongen
hänen sieramiins/ ja hänen leu-
22 caluuns pistä nascalilla läpidze? Luuletcos
että hän sinua pallo rucoille/ ja liehacoidze si-
23 nun edesäs? Luuletcos että hän teke lhton
sinun cansas/ saadares händä alinomaiseri
24 orjares? Zaidatcos leikitä hänen cansans
niincuin linnun cansa/ eli sito hänen sinun
25 piycas secaa? Luuletcos hänen cumpa-
neilda leicattawan/ jaetta cauppamiehille.
26 Zaidatcos täyttä coco wercon hänen nahal-
27 lans/ eli wadan hänen päälläns. Coscas
häneen rupet kadelläs / niyn muista ettäs
tulet sotaan/ josta et sinä mitän woita? Cad-
zo/ hänen toiwons pettä hänen/ ja cosca
hän hänen näle/ mukelda hän pois.

1 **Ei** ole niyn rohkiata kuin tohti hänen he-
2 rättä: cuca siis seis minun edesän? Cuca
on minulle jotakin ennen andanut/ että mi-
3 nä sen hänelle maraisin? Minun owat caic-
4 ki mitä caickein taiwasten alla on. Minun
täyty puhua cuinga suuri / cuinga wäke-
5 wä ja cuinga caunis hän on. Cuca riysi
hänen waattens? Cuca tohti ruweta hänen
6 hambaisins? Cuca woi arwata hänen leuca-
luuns/ joca owat hirmuiset hänen hamma-
7 stens ymbärins. Hänen ylpiät suomuyens
owat kinnitetyt toinen toiseens niincuin kil-
8 wet. Zxi on kinni toises / niyn ettei tuu-
9 li pääse läpidze. Ne owat kinni toinen
toisesans/ ja pysyivät yhdes/ ettei heitä tai-
10 ta eroitetta. Hänen airwastamisens on
niincuin kyläwä walkia/ ja hänen filmäns
owat niincuin amuruscon filmälaudat.
Hänen suustans käywät tulisotot ulos/

ja tuliset kipinät singoilawat. Hänen sie-
ramistans käy sarwu niincuin palawast pa-
dasta ja cattilasta. Hänen hengens on
niincuin tulinen hylä/ ja hänen suustans käy
liecki. Hänen caulans on wahwa/ ja se on
hänen ilons/ cosca hän teke jotakin wahingo-
ta. Hänen lihans jäsenet owat kinni toi-
nen toisesans / ne owat hänen kinni ettei hän
lhtuteta. Hänen sydämens on cowa niyn-
cuin kivi/ ja niyn wahwa kuin jocu cappale
alemmaisesta myllyn kivestä. Cosca hän
walmistä idzens matcan / niyn ne wäkwät
peljästywät/ ja cosca hän joutu edes/ niyn ei
siellä armo ole. Jos hänen tygöns men-
nän miecalla eli keihällä/ aseilla eli harni-
seoilla/ niyn ei hän idzens lhtuta. Ei hän
rauta tottele enä kuin corra / eikä wäste e-
nä kuin lahopyntä. Ei händä nuolet car-
cota/ ja lingokiwet owat hänelle niincuin a-
canat. Wasara on hänen edesäns niincuin
corra. Hän pileka wapisepi keihäitä/ ja hän
taita maata teräwällä kiveellä. Hän ma-
ca teräwällä niincuin sondatungiolla. Hän
saatta sywän meren kiehunnan niincuin pa-
dan/ ja lhtutta yhteen niincuin woiten.
Hänen jalkens polcu wäkwene/ hän teke sy-
wydet sangen harmari. Ei ole maalla hä-
nen wertans/ hän on tehty pelkämättömä-
ri. Hän cadzo caikki corrat ylöns / hän on
caickein ylpeitten Cuningas.

Verf. 1. Lewiathanin) se on/ ne suuret walascalat meres/ waan siltä hän puhu Pertelest mailman päämiehest jouctoinens/ Esa. 27: 1. v. 16. Wäkwät) se on suuret calat patenewat händä. v. 21. Wapisepi) se on/ he owat niyn syndiä tehnet/ että heidän pitä sen karsimän/ ja oleman hänen edesäns niincuin syndiset. v. 23. Harmari) se on/ hän uistendele ja elä meresä niincuin hän tahto/ että tie nähdän cauca hänen jaltens.

XLII. Luccu.

Job tunnusta HERXAN aimoastans Caickiwaldiaxi
ja totisei Zumalari / ja idzens puhunen tammata-
tomast / v. 1. HERXA nuhtelee Hiobin ystärwitä puhu-
nen wäärin/ että hän tämän waitwan synneilläns an-
sainnut oli/ kätte heidän uhrata/ ja että Hiob rucoillis hei-
dän edesäns/ v. 8. paranda Hiobin ja anda hänelle cari-
sen werta kuin häneldä oli tullut pois/ ja hänen ystärwäns
turcawat händä/ v. 10. HERXA anda myös Hiobille
poikia ja myttäritä/ v. 13. joca sijte elä 140. wuotta / ja
cuole/ v. 17.

A Hiob wastais HERXA/ ja sanoi: Minä tiedän sinun
caicki woitwan/ ja ei ole sinulda
yrikän ajatus peitetty. Se on
turha ihminen / joca ajattele peittä neu-
woans/ sentähden tunnustan minä / että
minä taitamattomast puhunut olen/ joca
on minun tietoni ylidze/ ja jota en minä ym-

*Hiob tun-
nusta Zu-
malalle hä-
nen son-
dins ja
wäärödens*

*Lewiathan
Esa. 27:1.*

Ier. 50: 44.

*Lewiathan
kirjoitetan.
Rom. 11:35.*

4 märrä. Nijn cuules nyt / anna minun pu-
5 hua / minä kysyn sinulle / opeta minua. Mi-
nä olen cuullut sinun corvillani / ja minun
6 silmäni ovat nähneet myös sinun. Sen-
tähdän pidän minä idzeni wiallisina / ja ca-
dun tomus ja tuhwas.

7 **E**tsä HERRA nämät sanat oli Hiobil-
le puhunut / sanoi hän Eliphaxelle The-
manist: minun wihan on julmistunut sinun
ja tähden sinun ystäväis päälle: sillä et te
ole oikein puhunut minusta / nijn cuin minun
8 palvelian Hiob. Ottacat siis seidzemen
calpeja ja seidzemen jääriä / ja mengät mi-
nun palveliani Hiobin tygö / ja uhracat
polttouhria teidän edestän: sillä hänen puo-
leens minä cadzon / nijn etten minä tee teille
teidän tyhmyden jälken / sillä et te ole oikein
puhunut minusta / nijn cuin minun palvelian
9 Hiob. Nijn meni Eliphax Themanist /
Bildad Suahst ja Zophar Naemast / ja teit
nijn cuin HERRA heille sanonut oli. Ja
10 HERRA cadzoi Hiobin puoleen. Ja
HERRA käänsi Hiobin fangiuren / cosca
hän rucoili ystäwittens edestä.

Ja HERRA andoi Hiobille cari sen
wertta / enä cuin hänellä ennen ollut oli.

11 **J**A hänen tygöns tulit caieki hänen wel-
liens / ja caieki hänen sisarens / ja caieki
ne cuin hänen ennen tunsit / ja söit hä-
nen cansans hänen huonesans / ja käänsi
heidäns hänen puoleens / ja lohdu-
tti häändä / caiekest sittä pahudest / cuin HERRA
12 oli andanut tulla hänen päällens. Ja
idzeckin heistä andoi hänelle cappelän räba /
ja cullatun Glenodian. Ja HERRA si-
nais Hiobi enä cuin ennen / että hän sai nel-
jätoistakymmendä tuhatta lammasta / ja
cuusi tuhatta Cameli / ja tuhannen paria
härkiä / ja tuhannen Ustia. Ja hän sai seid-
13 menpoica ja colme tytärtä: ja cudzui ensi-
mäisen Zemina / toisen Kezia ja colmannen
Kerenhapuch. Ja ei löyhty nijn caunika
14 waimoja caiekesta maasta cuin Hiobin tyttä-
ret olit. Ja heidän Isäns andoi heille pe-
15 rimisen / heidän welheins cansa.

Ja Hiob eli sütte sata ja neljäkymmendä
16 wuotta / nijn että hän sai nähä hänen lap-
sens ja lastens lapsen / haman neljänden
polwen. Ja Hiob cuoli wanhana
ja suuttumuna elä-
mään.

Zinnala
mihrele
Hiobin p-
stääwä.

Hiob rucoi-
le ystäwit-
tens edestä.

Hiob saa
cari sen
wertta cuin
hänellä
tuli pots.

Hiobin Kirjan loppu.

